

SLOVENSKI NAROD

Izha, a vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst 2. do 100 vrst 3. do 250, od 100 do 300 vrst 4. do 3. večji inserati peti vrst 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESIČNICE; Ob. kolodvoru 301.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pričetek pogajanj v Komarnu:

Zahteve Madžarov popolnoma nesprejemljive

Madžari zahtevajo obnovo „zgodovinskih“ meja krone sv. Štefana in bi radi poleg Podkarpatske Rusije pobasali tudi kar celo Slovaško, dočim o slovaški manjšini na Madžarskem sploh nečejo ničesar slišati

PRAGA, 10. okt. br. Sinoči so se v Komarnu pričela pogajanja med Češko-slovaško in Madžarsko v svrhu ureditve madžarskega manjšinskega problema v CSR. Kakor znano, določa monakovski dogovor veseli, da se mora to vprašanje urediti najkasneje v roku treh mesecev z direktnimi pogajanjimi med CSR in Madžarsko. Seže, če ta pogajanja ne bi rodila uspeha, bodo o madžarskem manjšinskem vprašanju ponovno razpravljale in odločale velesile.

Češkoslovaška delegacija vodi predsednik slovaške vlade dr. Tiso. Vsi vodilni člani delegacije so Slovaki, interese Podkarpatske Rusije pa zastopa minister za Podkarpatsko Parkanji. Delegaciji so dodeljeni upravni in vojaški strokovnjaki. Delegacija je tako sestavljena skoraj iz samih Slovkov, ki so najbolj poklicani braniti interese Slovaške. Madžarski delegaciji načeluje madžarski zunanji minister dr. Kanya.

Prvi sestanek

Prvi sestanek obeh delegacij je bil sinoči ob 19. v slavnostni dvorani Mestnega doma v Komarnu. Na tem sestanku so določili najprvo način razprav, nato pa je madžarska delegacija predložila obširno spomenico, ki vsebuje zahteve in predloge madžarske vlade, dočim je češkoslovaška delegacija sporočila Madžarom zahteve in predloge CSR glede ureditve položaja slovaške narodne manjšine na Madžarskem, ki šteje nad 200.000 duš.

Kaj vse zahtevajo Madžari

Čeravno zahteve Madžarske službene niso bile objavljene, se vendar doznavajo iz krogov češkoslovaške delegacije, da so skrajno pretirane in v stavljeni obliki absolutno nesprejemljive. Iz Komarna so jih nemudoma sporočili v Prago, kjer so izzvale največje presenečenje. V uradnih krogih izjavljajo, da so madžarske zahteve takšne, da se o njih sploh ne bo mogoče niti pogajati.

Madžari predvsem zahtevajo, da mora Češkoslovaška brez nadaljnjega priznati madžarski značaj obmejnege ozemlja in pristati na to, da madžarska vojska že danes zasede Komarno in okolico. Dokler CSR ne pristane na to simbolno vkorakanje madžarske vojske, se Madžari sploh nečejo dalje pogajati.

Kar se tiče rešitve madžarskega manjšinskega problema v splošnem, zahtevajo Madžari, da se mora rešiti na isti način, kakor je bilo rešeno vprašanje sudetskih Nemcev, to je z odcepitvijo vseh onih pokrajin, v katerih je več kakor 50% prebivalstva madžarske narodnosti. To ozemlje naj bi se prepustilo Madžarski v roku 10 dni, v ostalih pokrajinah Slovaške pa zahtevajo Madžari izvedbo plebiscita. Podkarpatska Rusija naj bi se v celoti priključila Madžarski brez plebiscita. Med kraji, ki naj bi jih takoj zasedla madžarska vojska, navajajo Madžari med drugim tudi Bratislavo, Lučenec, Košice in Munkačevo. Madžari so se načelno postavili na stališče, da mora dobiti Madžarska svoje nekdanje zgodovinske meje in s tem tudi utemeljujejo zahtevo po odcepitvi Podkarpatske Rusije.

način, kakor je bilo rešeno vprašanje sudetskih Nemcev, to je z odcepitvijo vseh onih pokrajin, v katerih je več kakor 50% prebivalstva madžarske narodnosti. To ozemlje naj bi se prepustilo Madžarski v roku 10 dni, v ostalih pokrajinah Slovaške pa zahtevajo Madžari izvedbo plebiscita. Podkarpatska Rusija naj bi se v celoti priključila Madžarski brez plebiscita. Med kraji, ki naj bi jih takoj zasedla madžarska vojska, navajajo Madžari med drugim tudi Bratislavo, Lučenec, Košice in Munkačevo. Madžari so se načelno postavili na stališče, da mora dobiti Madžarska svoje nekdanje zgodovinske meje in s tem tudi utemeljujejo zahtevo po odcepitvi Podkarpatske Rusije.

Češkoslovaški pogoji

Češkoslovaška delegacija je s svoje strani stavila zahtevo, da se mora najprvo rešiti vprašanje slovaške narodne manjšine na Madžarskem in urediti na enak način, kakor bo urejeno vprašanje madžarskih manjšin na Slovaškem. S tem naj Madžarska dejansko pokaže, kako s svoje strani upošteva načelo samoodločbe in spoštovanja manjšinskih pravic.

Po starih madžarskih metodah

O kakih slovaških manjšinah na Madžarskem pa nečejo Madžari ničesar slišati. Sklicujejo se na najnovejšo madžarske statistike, po katerih slovaške manjšine sploh ni, dočim se v svojih zahtevah po odcepitvi slovaških pokrajin sklicujejo na statistiko iz leta 1910, ki je na Slovaškem našla sploh same Madžare.

Pogajanja nemogoča

Sprito tako pretiranih zahtev Madžarov, so pogajanja že na prvem sestanku prišla takorekoč na mrtvo točko. Češkoslovaška delegacija se je takoj po skupnem sestanku sestala k sebi, na kateri je ugotovila, da so na tej osnovi pogajanja nemogoča, ker bi Slovaška sploh izgubila, če bi Madžarske zahteve podprle. Dr. Tiso je imel pozno ponoči dolg razgovor s Prago. Sporočil je osrednji češkoslovaški vladi, da se na tej osnovi z Madžari ni mogoče pogajati ter je prosil za nadaljnja navodila.

V Bratislavi in drugih večjih krajih Slovaške so za drevi sklicana velika protestna zborovanja proti madžarskim zahtevam.

Po drugem sestanku so bila pogajanja začasno prekinjena

KOMARNO, 10. okt. br. Sinoči pozno zvečer sta se ponovno sestali češkoslovaška in madžarska delegacija. Ta sestanek je bil zelo kratek. Na njem so uredili nekatera manj važna vprašanja, da bi se tako pokazala dobra volja z obeh strani. Po tem sestanku je vodja češkoslovaške delegacije minister Tiso sporočil novinarjem naslednji komunikacije:

Komunike

Češkoslovaška in madžarska delegacija sta se 9. t. m. začeli pogajati zastran razmejitve. Delegaciji sta proučili več uvodnih vprašanj. Na obeh straneh se kaže dobra volja, da se pogajanja nadaljujejo v duhu prijateljstva. Slovaška delegacija je pristala na to, da počenši z 9. tm.

Kako so razkosali Češkoslovaško

Iz Prage v Bratislavo je sedaj z brzovlakom 18 ur vožnje — Nove meje po strateških vidikih

PRAGA, 10. okt. e. Na podlagi monakovskega sporazuma bodo do danes evakuirane vse cone sudetskega področja, ki so bile priznane Nemčiji. Nemške čete bodo danes vkorakale in zasedle vsa peto cono. Po novem razporedu mednarodne komisije bo pripadalo Nemčiji na ta način 722.000 Čehov. Na ozemlju, ki so ga zavzele Nemci, so nekatera popolnoma češka mesta in kraji. Mednarodna komisija je do-

delila te kraje Nemčiji na podlagi avstrijske statistike iz leta 1910. Kljub temu je še malo upanja, da bo mednarodna komisija popravila dosedanje meje.

Po dosedanji razmejitvi so celo glavne proge Češkoslovaške na več krajih presekanke, tako se na primer iz Prage potuje v Bratislavo celih 18 ur. Neki oficir je izjavil dopisniku Reuterja: Načrt razmejitve med Češkoslovaško in Nemčijo ni bil na-

pravljen iz nacionalnega, temveč iz strateškega stališča. Mi smo popolnoma stisnjeni in izročeni na milost in nemilost Nemčiji. So majhni kraji, kakor n. pr. Polička, ki nam je bila vzeta samo zaradi tega, da nam ne ostane tovarna municije.

Sinoči je odšel zadnji mednarodni vlak Praga—Brno po dosedanji progi, od danes dalje to ne bo več mogoče. Češkoslovaška je odstopila tešinsko področje s 75.000 Poljaki, toda morala je odstopiti tudi bogate kraje s 122.000 Čehoslovaki.

Vsi listi pod velikimi naslovi obravnavajo vprašanje, ali bodo velesile pristale na tako razkosanje Češkoslovaške, ki je v polnem smislu besede mrcvarjenje.

Čiščenje v Sudetih

Berlin, 10. okt. e. Za vzdrževanje reda in varnosti v zasedenih krajih je bila uvedena patrolna služba za sudetske kraje. Istočasno so organi Gestapa v najožjem sodelovanju z vojaškimi oblastmi že začeli s čiščenjem vsega ozemlja od marksističnih in protidržavnih elementov. Pri tem čiščenju sodelujejo Henleinovi oddelki.

Proglas obmejnemu prebivalstvu v CSR

PRAGA, 10. okt. AA. CTK. Propagandni minister Vavrečka je izdal proglas na češkoslovaško prebivalstvo v sudetskih krajih s pozivom, naj ljudje ohranijo mir in naj ne zapuščajo svojih domov. Proglas poudarja, da meja sedanje zasedbe ni do-

Tudi poljski Ukrajinci se oglašajo

Ukrajinska manjšina na Poljskem terja svoje pravice do samostojnosti

Varšava, 10. okt. e. Glavni ukrajinski organ v Poljski »Sloboda« objavlja članek, v katerem poudarja potrebo, da se Ukrajinci na Poljskem udeležijo bodočih državnozbornih volitev. V članku izjavja pisec: Gremo v volitve v prvi vrsti zato, da pridemo do svojih političnih pravic na Poljskem, zlasti da dobimo teritorialno avtonomijo ukrajinskega področja z lastnim parlamentom v Lvovu in lastno administracijo. Našo navzočnost v poljskem zakonodajnem telesu zahtevajo splošni na-

rodni interesi. Mi smo v poljski državi samo del velikega ukrajinskega naroda, ki v večini nima onega, kar imamo mi, toda lahko pride trenutek, da se s poljske tribune naši predstavniki zavamejo v obrambo teh bratov izven meje poljske države. Članek se končuje takole: Časi so nemirni. Lahko pride do zgodovinskega trenutka, da bodo prišle do izraza pravice ukrajinskega naroda, ko bomo izvojevali svojo pravico po državni samostojnosti.

Novi guverner Podkarpatske Rusije

PRAGA, 10. okt. br. Dosedanji guverner Podkarpatske Rusije Hrubar je bil odpoklican. Za novega guvernerja je imenovan dosedanji minister za Podkarpatsko Rusijo Jan Parkanji.

Finančna pogajanja v Londonu

LONDON, 10. okt. AA. (Reuter) Danes se začne pogajanja med angleškimi uradnimi finančnimi krogi in češkoslovaško delegacijo v zvezi z britanskim kreditom Češkoslovaški. Glavni ravnatelj češkoslovaške Narodne banke Perutka in šef deviznega kontrolnega urada Malik sta se včeraj pripeljala v London. Bivši guverner čsl. Narodne banke g. Pospíšil se muči v Londonu že od predvčerajšnjim.

Beck v Tješinu

TJESHIN, 10. okt. AA. (Pat) Poljski zunanji minister Beck je včeraj prispel semkaj, viharno pozdravljen od nepregledne množice ljudi.

Velike svečanosti v Grčiji

Odkritje spomenika kralju Konstantinu

Ateene, 10. okt. br. Včeraj je bil v Atenah z velikimi svečanostmi odkrit spomenik kralju Konstantinu. Pri tej priliki je imel grški kralj Jurij govor, v katerem je med drugim dejal:

Ko sprejemam kot dar spomenik svojega očeta Konstantina, mi je do tega, da povem, da je bilo njegovo življenje polno bojev za domovino. Navzočnost grškega vojaštva iz vseh krajev države, njegovih bivših tovarišev v orožju, mi kaže, kako zelo grški narod deli moje ganjenost. Moj pokojni oče je Grčijo nad vse ljubil in se ji je bil popolnoma posvetil. Do poslednjega diha je imel zmerom pred očmi pridvi Grčije. To je dediščina, ki smo jo sprejeli od njega, zato je potrebno, da vse svoje misli posvetimo temu. Prosim vas, g. predsednik, da v imenu grškega naroda sprejmete ta spomenik in ga čuvate.

Predsednik vlade Metaxas je odgovoril z besedami: Pri odkritju spomenika kralju Konstantinu je ves grški narod globoko pretresen. Posebno ganjeni so tisti, ki so imeli srečo poznati ga osebnostno. V mrtni dobi, ko si je Grčija utirala pot svoje osvoboditve, se je prikazal kralj

Konstantin kot žarko sonce na grškem nebu. In kakor sonce razžene oblake, tako tudi nič na svetu ne more zatemniti viteške slike kralja Konstantina, ki je v dobi narodne obnove vodil Grško k slavi in triumfu. Globoko ganjen prevzemam iz rok Vašega Veličanstva spomenik kralja Konstantina kot last vsega grškega naroda, ki mu bo večno pripadal. Sedanji in bodoči rodovi bodo s ponosom gledali to plemenito lice kralja Konstantina, ki je nadvse ljubil Grčijo in se ves njej posvetil.

Nove volitve v Franciji?

PARIZ, 10. okt. p. V poslednjem času v tujkazinskih političnih krogih mnogo govoro o možnosti razpusta parlamenta in skorajšnjem razpisu volitev. Največ se za to zavzemajo člani desnčarskega krila radikalne stranke, ki so svojočasno bili odkrito nasprotni ljudski fronti. Enako razpoloženje se kaže tudi pri delu levčarjev in pri komunistih.

Odgovornost občin za škodo, povzročeno iz političnih motivov

Nova uredba ministrskega sveta

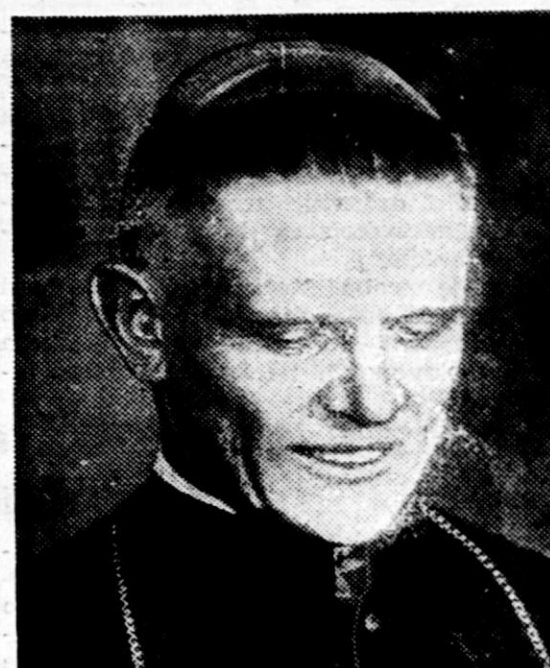
Beograd, 9. oktobra. Ministrski svet je izdal uredbu z zakonsko močjo o odškodnini za poškodovanje tuje imovine iz političnih razlogov. Vsak odškodovanec lahko preko prvostopne upravne oblasti zahteva odškodnino. Sresko načelstvo mora uvesti preiskavo in ugotoviti, ali gre za dejanje iz političnih razlogov. V tem primeru osumi škodo in določi višino odškodnine, ki jo mora plačati krivec, če pa tega ni mogoče izslediti, občina, na katere področje je bilo dejanje izvršeno.

Pravica odškodnine obstoja po tej uredbi za dobo dveh mesecev. V roku meseca dni mora občina razdeliti na posamezne

davčne obveznike plačilo zneska, ki se ima izročiti odškodovancem. Če občina tega ne stori, bo to izvršila davčna uprava. Če se najde krivec, plača občina odškodnino ter zahteva nato od njega povračilo preko sodišča.

Če bi se v kakšni občini ponovila dejanja, ki bi ogrožala imetje in življenje iz političnih razlogov, se more po odredbi bana ali notranjega ministra poslati v občino potrebno število organov javne varnosti za zaščito pred nadaljnjimi motnjami reda, ki ostanejo v občini tako dolgo, dokler je potrebno. Stroški za vzdrževanje teh organov padejo na breme občine.

Kardinal dr. Innitzer

proti kateremu so priredili na Dunaju velike demonstracije. Več tisoč pripadnikov hitlerjevske mladine je zaradi neke pridige demonstriralo pred cerkvijo sv. Štefana in pred nadškofijsko palačo, na kateri so razbili vse šipe, del pohištva pa znosili na ulico in zažgali. Policija je demonstrante nato razpršila. Uradni komunikacije naglašajo, da bodo krivci strogo kaznovani, nato pa poslani v koncentracijsko taborišče. Izvršenih je bilo več aretacij. Med drugim so aretirali 23 duhovnikov.

Omejitve zborovalne pravice ukinjene

Beograd, 9. okt. AA. Minister za notranje zadeve je glede na spremenjeni zunanji politični položaj v Evropi z odlokom št. 37.569 od danes razveljavil svoj odlok št. 35.633 od 24. septembra o prepovedi zborovanj, posvetov in sprevedov sploh, kakor tudi o prepovedi zbiranja ljudstva po ulicah in po drugih javnih mestih. Odsele naprej veljajo za zborovanja, posvetovanja in sprevede predpisi zakona o zborovanjih, shodih in posvetih in obstoječi policijski predpisi.

»Pravda«

zopet dovoljena

Beograd, 10. okt. Komunikacije: Z današnjim odlokom notranjega ministra je beograjskemu listu »Pravdi« dovoljeno ponovno izhajanje.

Odhod prostovoljcev iz republik. Španije

BARCELONA, 10. okt. AA. V svojem nagovoru na tuje prostovoljce, ki zapuščajo Španijo, je notranji minister izrekel priznanje Španije mednarodnim brigadam, ki bodo v kratkem zapustile Španijo, nato se pa spomnil padlih vojakov in ponovno poudaril trdno voljo do odpora in zmage republikanske Španije.

Narodna delovna zveza pa pravi v proglasu na mednarodne brigade, da je vlada zato predlagala odpoklic tujih prostovoljcev, da pokaže vsemu svetu pravi značaj španske vojne. Proglas se konča z besedami: Jutri, ko bomo zmagovalci, vedite, da boste imeli v Španiji svojo drugo domovino.

Italijanske čete zapuščajo Španijo

BAYONNE, 10. oktobra. AA. Po poročilih iz nacionalistične Španije se bosta v tork in sredo vkrčali dve italijanski diviziji v Sevilli, da se vrnejo v Italijo. Po teh poročilih bi italijanske čete pustile na španskem del vojnega materiala, prav tako pa bi še ostali na španskem nekaj časa tudi tehniki. Njihova naloga bi bila izročitev vojnega materiala, zlasti topništva, španskim četam. Na španskem bi ostalo tudi več lovcev. Dalje poročajo, da imajo italijani od začetka državljanske vojne na španskem 13.000 izgub, med njimi 4.000 mrtvih in 9.000 ranjenecov, bolnikov in ujetnikov.

Rekonstrukcija angleške vlade

LONDON, 10. oktobra. AA. (Lond.) Politični urednik lista »Daily Express« je izjavil, da se bo pri rekonstrukciji kabineta, potrebni zaradi odstopa monarhističnega ministra Duffa Coopera, posredoval kraljev resor — ministrstva za narodno obrambo.

Borzna poročila

Carli, 10. oktobra. Beograd 10. Paris 11.755, London 20.90, New York 48.70, Bruselj 74.15, Milano 23.00, Amsterdam 238.45, Berlin 175.75, Praga 1990, Varna 52.75, Baku 50.00.

Ob četrti obletnici marsejske tragedije

Včeraj smo počastili spomin blagopokojnega kralja
Aleksandra I. Zedinitelja

Ljubljana, 10. oktobra. Včeraj se je Ljubljana tiho spominjala 4. obletnice smrti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Večjih spominskih slovesnosti ni bilo, kar je razumljivo glede na današnje razmere, vendar je bil okvir praznovanja vsakakoli preskromen, zlasti še, ker je bila nedelja. Najbolj dostojno so proslavili obletnico tragičnega dogodka Sokoli.

Nacionalno obdobje se je spominjalo usodnega 9. oktobra 1934 v pravoslavni cerkvi, kjer je bila ob 11.15 liturgija, potem pa slovesni parastos v spomin blagopokojnega kralja. Prota Budimir, ki je opravil bogoslužje, je ob tej priliki posvetil v spomin mučenškega kralja iskrene besede, prežete z duhom pravega patriotizma.

Parastosu so prisostvovali številni dostojanstveniki, zastopniki civilnih in vojaških oblasti, predvsem divizionar Lukič, brigadni general Pavlovič, zastopnik barona svetnik S. Novak, predsednik mestne občine dr. J. Adlešič, rektor univerze dr. Kušej, načelniki državnih uradov ter številni zastopniki sokolstva in drugih nacionalnih organizacij.

V čast je treba šteti naši akademski mladini, da je priredila na univerzi lepo žalno slovesnost, in sicer pod okriljem Zveze jugoslovenskih nacionalnih akadem-

skih organizacij. S to priložnostjo, kakršnih je bilo včeraj pri nas tako malo, je lepo dokazala svojo nacionalnost. Zbornica dvorane univerze je bila za slovesnost primerno urejena, da je še sam prostor ustvarjal slovesno razpoloženje. Slovesnost se je začela s pretresljivo žalostinko, ki jo je zapel Akademski pevski zbor. Potem je spregovoril akademik S. Klemenčič, ki je pozdravil zastopnika univerze in profesorovskega zbora. Dejal je, in upamo, da je govoril mladini iz srca, da je mladina tudi zdaj kakor je bila pred štirimi leti, najzvestejša pobornica kraljevih stremiljenj. Mladina je prisegla na kraljev testament, da bo varovala Jugoslavijo, kot državo srečnih in svobodnih državljanov. Prelita kraljeva kri je strnila v nepremagljivo falango mlade nacionaliste, ki z odločnim pogledom sledijo razvoju naše države in ga hočejo s trdnjo vero obrniti v prid najlepše ideje viteškega kralja: čuvati Jugoslavijo, za kar bodo živeli in, če bo treba, so pripravljeni tudi umreti.

Po teh besedah, ki so izzevle kot iskrena zaobljuba mladine, da bo opravila svojo dolžnost, kar bo zahtevalo od nje domovina, so udeleženci počastili stoji in z molkom blagopokojnega kralja ter izkili knjižni trikotar »Slava«. Lepa slovesnost je bila zaključena z državno himno, ki jo je zapel Akademski pevski zbor.

Žalna svečanost ljubljanskih sokolskih društev

Na četrti obletnici tragične smrti nepozabnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je priredilo ljubljansko sokolstvo včeraj v telovadnici Narodnega doma veličastno spominsko svečanost. Sokolstvo se se posebej s tugo v srcu spominja tragičnega 9. oktobra 1934, ko je morilčeva kroga uničila dragoceno življenje prvega Sokola kralja Aleksandra I.

Za žalno svečanost je bilo proleže telovadnice okusno okrašeno z veliko sliko blagopokojnega kralja, pred katero je bil položen prapor Ljubljanskega Sokola, darilo viteškega kralja ob 70-letnici društva, krasen soplek cvetja, na visokem podstavku pa je gorela električna luč. Svečanosti se je udeležilo sokolstvo in tako velikemu številu, da so bile telovadnici in vse galerije nabit po polni, mnogo pa jih je odšlo, ker ni bilo več prostora. Žalni svečanosti so prisostvovali konzul bratske Českoslovaške republike inž. Miškovsky, francoski konzul Remerand, brigadni general Dušan Dodić z večjim številom častnikov, senator dr. Kramer, podžupan dr. Ravnhirn, narodna poslanca dr. Fux in Turk, zastopniki Saveza SKJ br. Svajgar in Sterlekar, župna uprava s starostjo br. dr. Pipenbacherjem na čelu, zastopniki mnogih kulturnih društev in organizacij, seveda tudi starostje vseh ljubljanskih sokolskih društev s starostjo br. Kajzeljem na čelu. Vse članstvo in naraščaj je imelo sokolske znake ovite v črn flori.

Ob 11 je godba Sokola I pod taktirko br. Taborja lepo zaigrala Svajgerjev koral »Duši padlega borca«, nakar je stopil na govorništvo oster jugoslovenski dobrovoljec in prvi podnačelnik Saveza SKJ br. Josip Jeras, ki je v daljšem govoru orisal nesmrtni lik nepozabnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, njegove velike vojaške sposobnosti kot komandanta armade v balkanski in svetovni vojni. Posebej je poudaril vseskozi jugoslovensko in slovansko prepričanje blagopokojnega kralja. V svojem govoru je nadalje omenil in podčrtal veliko ljubezen do sokolstva, je bilo izkazoval ob vsaki priliki, saj je blagopokojni kralj večkrat poudarjal, da se mora naš narod vzgajati v sokolskem duhu. To svoje stališče je posebno izrazil na Vidov dan 1930, ko je na I. vsesokolskem zletu v Beogradu v znamenitem govoru poklonil jugoslovenskemu sokolstvu prapor. Kot vladar se je posebno trudil, da bi utrdil svetovni mir in prijateljstvo Jugoslavije z vsemi sosedmi. Odsel je utrjeval to svojo misel in željo v zavezniški Franciji, kjer ga je pred štirimi leti dohitela tako tragična smrt. Sovražniki so triumfirali in že gledali razpad Jugoslavije. Toda blagopokojni kralj je še v zadnjih izdihljajih mislil na svojo ljubljeno, s tolikimi žrtvami zgrajeno Jugoslavijo in naročil »čuvajte Jugoslavijo«. To zadnje naročilo blagopokojnega kralja bomo posebno Sokoli izpolnjevali do poslednjega diha. Hočemo in moramo Aleksandrovo Jugoslavijo ohraniti močno, trdno, nedeljivo, svobodno in pravično njegovemu nasledniku našemu mlademu kralju Petru II. Spomin na nepozabnega kralja mučenika so navzoči počastili s klici »Slava« in enominutnim molkom. Brat Jeras je potem nazdravil kralju Petru II, med viharimi vzkliki »Zdravo«, potem pa je godba Sokola I zaigrala državno himno.

Ob zaključku spominske svečanosti je starosta br. Kajzelj prečital poslanico Saveza SKJ »Deveti oktober«, nakar je bila lepa svečanost zaključena. Sokolsko članstvo in naraščaj sta se v največji disciplini in redu razšla.

VISKI SOKOL SPOMINU KRALJA MUČENIKA

Kakor vsako leto, je tudi včeraj viški Sokol lepo dostojno počastil četrti obletnico tragične smrti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja pred spomenikom na Glincah. Od desetih se je zbrala vsika sokolska družina pred spomenikom, kjer je najprej imel kratek pietetni nagovor starosta br. Pavle Borštnik, potem je pa položil pred spomenik krasen venec z državno trobojnico. Navzoči so zaklicali spominu nepozabnega kralja »Slava«, sokolski pevski zbor pod taktirko br. Albina Lajovca pa je čuvstveno zapel »Slava Tebi kralju Mučenice«. S tem je bila lepa svečanost zaključena, vsa sokolska družina pa se je udeležila ob 11. skupne svečanosti v Narodnem domu. V spomin na tragični 9. oktober 1934 smo razobesili na sokolskem domu žalno zastavo.

V škofiji Loki

Žalna svečanost, prirejena na četrti obletnici kraljeve smrti, je napopolnila veliko dvorano Sokolskega doma do zadnjega kota. Med drugim, je prisostvoval tudi

ves častniški zbor I. planinskega polka s poveljnikom br. Markuljem in podpoveljnikom br. Metikošem, dalje predstojnik sodišča, svetnik Franjo Ustari, direktor mekarske sole br. ing. Sabec itd. Osrednjega dvorane je bilo lepo okrašeno in sicer po načrtu ravnatelja mekarske sole br. Goriška. Sredi izbrane cvetja in zelenja in državnih trobojnic ter obeh praporov je visela zastava v črno silko viteškega kralja, kraj nje pa je bil nameščen kip mladega vladarja. Vsa širina odra in oder sam sta bila mimo tega odeta v črno.

Pevski zbor Sokolov je zapel najprej močno »Slovan na dan!« V pesmi je prišel do popolne veljave bariton solo br. notarja Šinka. Popolni orkester vojaške godbe je odsviral krasno skladbo »Kosec«, potem pa je nastopil II. podstarešina br. Stevo Šink in spregovoril o veliki tragediji, ki se je odigrala v Marseju... Predčital je seveda spomenko. Chopinova žalostinka je izpolnila naslednjo točko sporeda, potem pa je naraščajnica Marta Gregorinova odlično recitala o 9. oktobru, potem pa je Divna Griegova kompozicija iz Per Ginta se je dojnila kar najgloblje vseh prisotnih, potem pa je zapel pevski zbor »Buč, morje adrijansko«. Prav lepa je bila tudi deklaracija naraščajnika Jožeta Jazbeca »Mlademu kralju«, nakar je sledil odski prizor, ljubeč in dražestno, do solz ganljiv. Pred sliko mrtvega kralja je sokolska deca med govorom v vezani besedi poklonjala šopke cvetja. Državna himna, ki jo je odigral orkester, je zaključila lepo počastitev spomina nepozabnega kralja Aleksandra.

Iz Ljutomera

Potrebnost ugotovitev. Zaradi nekatereh netočnih poročil v časopisih o čebelni paši Ljutomerskega sreza, ugotavlja odbor čebelarskih podružnic Ljutomerskega sreza: Točno poročilo, pisano po čebelarju, je bilo objavljeno v listih v začetku septembra. To poročilo je prikazalo pravo stanje čebelne paše. Na druga poznejša poročila ugotavljamo, da v srezu nimamo velikih nasadov akacije in lipe, temveč le nekaj akacije ob Muri, dočim lipe skoraj ni, le tu pa tam kako drovno. Letos ni bilo paše na akaciji, ker ni medija zaradi hladnega vremena, lipe pa tudi ne, ker je le tu pa tam kako drovno. Paša na njej tedaj ne bi zalegala, če bi tudi medija, vemo pa, da medija lipe le v nekaterih legah, v drugih pa sploh ne. Trgovina z medom ni bila razvita, ker so imeli čebelarji le malo medu po mani. Ajdove paše ni vzel slana, temveč deževno vreme, slana je bila pri nas šele po 8. septembru, ko ajda običajno že zaradi hladnih noči ne medijo. O čebelarskem zasluhu je precej lepo in govorno, želimo le, da bi dobre paše preživele vsaj naše živalce. Veseli pa bi bili, če bi dobili kaj medu tudi zase.

8 filmskega platna

Kino Matica: Velike norosti. Paula Wessely igra v tem nemškem (dunajskem) filmu nadebudo štatersko dekle, ki je dobilo stipendijo in hoče študirati na akademiji za dramsko umetnost. Ko se pripelje na Dunaj in večerja prvič v nekem nočnem lokalu, se seznani s človekom, v katerega se na mah zaljubi in katerega se še tisto noč uda. Ta človek je bil profesor na akademiji. Dekle ga dobi za učitelja in začne se razpletati ljubezenska zgodba. Ob koncu si hoče razočarana deklica seveda končati življenje, nekdo jo reši in tudi učitelj spozna, da brez tega dekleta ne more živeti. Po vsebini ta film močno spominja na romane, kakršne piše Courts-Mahler za dekleta v pubertetni dobi. Igralci in igralka s svojo igravo kar zadovoljujejo, posebno izrazito do potankosti dognana je igra Paula Wessely in njenega partnerja Rudolfa Forsterja. Wessely je brez dvoma odlična igralka in radi nje se izplača ta film videti. Režija dejanja je pač nemška, včasih dolgočasna radi nefilmskega tempa, preveč teatarska, nerodna in težka, kakor prerazčunana na gledalce in poslušalce, ki jim možgani prav počasi delujejo. Režiserska zamisel je v bistvu šablonska, dialogi ne preveč duhoviti. Ena izmed odlik tega filma pa je glasba (Benatzky), ki je zelo dobro in učinkovito vpletena.

O banalni kinoreklami je treba sopesi spregovoriti. Negujejo jo vsi ljubljanski kino brez izjeme. Čas pa je, da bi ljudje, ki so pri posameznih podjetjih odgovorni za vsebino in časopisne in plakatske kinoreklame, nehali loviti kalne s sijaji in misteriji, za najnapetnejši senzacionalni,

s krevlečinski levi in zahrbtnimi tigri, po žrekalni krevlečini in divjani svermi, ki opremajo borak na korakom za slovenskim švitjenjem. Naj bi ti odgovorni častitelji že spomnili, da ne take limanice ujemajo morebiti samo 10% kinobiskovalcev in da vedno vendar ne naseda več na take banalne vabe. Naj ima skoraj vsak film nekakšno kvaliteto. Na primer tudi detektivski in gangsterski filmi imajo svojo vrednost, a naša kinoreklama naš kvaliteten film, ki jih priporoča, ne zna izraziti. Mislimo, da je čisto napačno, da naša kinoreklama prevaja v slovensčino zagrebško reklamo, ki je vsakomur banalna, kakor nam prišajo reklami sporadi zagrebških kinov. Ljubljana hvala bogu še vedno da nekaj na kakovost. Tiste manjšine, ki ji leži banalnost, pa ni treba podpirati s banalno reklamo.

V smrt zaradi nesrečne ljubezni

Ljubljana, 10. oktobra. Davi ob sedmih je bila policijska uprava obveščena, da so našli za Kolinsko tovarno pri km 564 ob železniški progi strašno razmesarjeno moško truplo. Neznancu je vlak odrezal glavo, roke in noge. Na kraj tragedije je odšla policijska komisija, zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Kette. Komisija je ugotovila, da gre za 16letnega dijaka I. letnika strojnega oddelka Tehnične srednje šole Antona Dolničarja, rojenega v Šmartnem ob Savi in tja pristojnega.

Komisija je ugotovila, da si je nesrečen sam končal življenje, kar dokazuje tudi pismo, ki so ga našli pri njem. Vzrok samomora je bila nesrečna ljubezen. Truplo so prepeljali v mrtvašnico splošne bolnice.

Roparski umor

Celje, 10. oktobra. V neposredni bližini Celja je bil izvršen roparski umor, ki je razburil vse prebivalstvo. V soboto okrog desetih dopoldne je prišel Savinja od mostu v Levcu k mestni gramoznici in Medlogu pri Celju moško truplo. Delavci, zaposleni v gramoznici, so potegnili truplo iz vode in obvestili policijo. Kmalu sta priselila mestni fizik g. dr. Podpečan in vodja kriminalnega oddelka mestne policije nadzornik g. Zavec. V mrtvцу so spoznali 55letnega bivšega posestnika Jakoba Tratinika iz Osenca pri Celju, ki se je v zadnjem času bavil s prodajo lesenih posod za gospodinjstvo. Tratinik ima na glavi pet težkih ran. Ima prebito lobanjo ter globoke rane tik nad čelom, na temenu in desno pod temenom. Bil je bos in brez suknjice.

Truplo so prepeljali v mrtvašnico na okoliško pokopališče, kjer je bila izvršena obdukcija, ki je ugotovila, da izvirajo poškodbe od udarcev s topim predmetom. Policija in orožništvo sta takoj uvedla preiskavo. V bližini mostu čez Savinjo v Levcu so našli kraj, kjer je bil Tratinik napaden in, kakor vse kaže, tudi oropan. Oblasti so morilec že na sledu. Zverinski zločin bo najbrž že v prihodnjih dneh pojasnjen.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 10. oktobra.

VLOMI IN TATVINE
Policiji je bilo te dni prijavljenih več vlomov in tatvin. V soboto zvečer se je v vilotapil nekdo v vilotoč v Janševi ulici in odnesel poslovovalnik Mariji Kramarjevi 400 din, ki jih je našel v miznici. Vlomljeno je bilo tudi v Stepičevu gostilno v Trzinu ulici v šiški, kjer je tat odnesel okrog 100 din in nekaj jestvin. Vlomilec je napravil precej škodo na ključavnicih in na oknu. Z dvorišča hiše št. 15, na Tyrševi cesti je neka ženska odpeljala 500 dinarjev vredno ročno vozilce, last kavararja Antona Tonceja. Ravno tak vozilce je bil ukraden Alojziju Retarju z živoristi hiše št. 28 na Masarykovi cesti. V soboto zvečer je bilo vlomljeno v garažo na Gosposvetski cesti 2, kjer je vlomilec ukradel z avtomobila dr. Staucala električno svetilko, vredno 400 din. S hodnika poslojca ukradenega glavarstva v Hrenovi ulici, je bila večeraj ukradena 300 din vredna gumijasta škroplina cev. To tatvino so najbrž zagrešili otroci, ki so jih opazili v poslojcu.

KOLESA KRADEJO
Samo včeraj in v soboto je bilo prijavljenih na stratiščih v mestu okrog 15 tatvin koles. Med drugim je bilo ukradeno kolo neznane znamke, vredno 1000 din. Primožu Vidaliču iz Mengša in sicer iz pred hiše št. 10 na Tyrševi cesti. Izpred Majcenove kavarne na Tyrševi cesti je bilo odpeljano 600 din vredno črno pleksano kolo Vinke Jurgulj. V Vrtni ulici v Krakovem je nekdo ukradel 600 din vredno kolo znamke »Tajfun« Vinke Simončič. Stanislav Florjan je pustil samo za hip svoje 1200 din vredno kolo na dvorišču Martincove gostilne v Kosezah, pa je že izšel iz pred hiše št. 10 na Tyrševi cesti. V Vrtni ulici je bil ukraden 1000 din vredno kolo znamke »Waffenrad« Pavlu Šerbanu in sicer izpred stanovanja. Več škod je bilo ukradenih tudi iz večje okolice gostiln.

PREJET TIŠOTAPEČ

Omi dan je bil aretiran v mestu na Bleiweiser cesti nekdo kolekar, ki se je vozil s kolesom, ukradenim nedavno Mihi Anžku na Ig. Ko so kolekarsja na policiji zadržali, se je legitimiral kot Anton Kosec, ki je po kosekarske izjavil, da se ne pije tako, marveč Franc Hlehtar, Hlehtarja so preiskali, in našli pri njem nad 1 kg saharina, v kletnici pa je imel 6 tisočakov. Mož je postajal čedalje bolj sumljiv, kajti prvotno je trdil, da stane v Medvodah, nasenkrat pa je bil pripovedovati zapleteno zgodbo o tem, kako je še pred tednom prišel v Jugoslavijo čez planine iz Nemčije. Izjavil je, da ima stanovanje v št. vi. du ob Glini na Koroskem, odkoder večkrat prihaja čez mejo in tihočapi saharina. Hlehtarja so pridržali v zaporu.

CE MEZDA NI DOGOVORJENA

Soboljkarica pomočnik-zastetnik je vstopil v delo pri soboljkariskem mojstru; pri vstopu se je glede meze dogovorilo, da se bo ta določila šele po preteku prvega tedna, da se bo mogel mojster ta čas pripravi o pomočnikovi sposobnosti. Na plačini dan v soboto je mojster plačal pomočniku 300 din. Ta je sicer denar sprejel, toda pripomnil je, da je taka meza prenizka in je zahteval še 120 din tedna.

Prekrasen film — dovršena igra najodličnejših umetnikov!
NA LETONJI BIENALI V BENETRAH NAGRAJENA UMETNINA!
ZARAH LEANDER DOMOVINA KINO UNION
Danes ob 16., 19. in 21. uri
Heinrich George, Paul Hübner
Georg Aleksander, Leo Slezak
TELEFON 22-21

ske na namaj in za naprej. Ker mojster ni hotel meze avšati, je pomočnik istopil iz dela in tožil mojstra 1. za 120 din kot povilek meze, 2. za 840 din kot odškodnino za 14dnevno odpovedno dobo.

Pomočnik je tožbo izgubil. Kar se tiče prvega dela tožbenega zahtevka, je sodišče po lastni izkušnji, ker je imelo že večkrat priliko pečati se s višino meze soboljkariskih pomočnikov, prišlo do zaključka, da je bila od mojstra ponudena meza v znesku 300 din primerna za pomočnika, ki je bil šele pred dvema mesecema prost.

Glede drugega dela tožbenega zahtevka pa je bilo sodišče sledečega mnenja: Ker je bilo prvotno dogovorjeno, da se bo višina meze določila šele po preteku enega tedna, ko se bo mojster pripravljal o sposobnosti in vrednosti pomočnikovega dela, je bila delovna pogodba sklenjena samo pod pogojem, da se bosta stranki ob tednu sporazumeli glede višine meze. Ker do takega sporazuma ni prišlo, se je smatrala pogodba za razvezano.

Pomočnikov zahtevk na odškodnino za odpovedno dobo že iz tega razloga nima pravne podlage ne oziroma se na to, da mojster ni odpustil pomočnika, ta bi bil za ponujeno mezo — ki je bila primerna — lahko dalje ostal v delu.

Med kožuhanjem nož v hrbet

Brežice, 9. oktobra. V tukajšnji okolici je že star običaj, da se zbero k posestniku, ki je spravil domov koruzo, mladi fantje in dekleta ter tudi starejši, da kožuha — učkajo koruzo. Kožuhanje se prične navadno ob osmih zvečer in traja pozno v noč. Med učkajo se precej pije in je navadno od desetih se zelo živahno. Prav tako pa je tu običaj, da se začne mladina med poplavljenjem pretekati in pogosto si skotijo fantje tudi v lase. Ob takih prilikah se namreč poravnava med fanti stari računi.

Tako so se zbrali v soboto mlad, in stari pri posestniku Vučanjnik Mariji v Mihaelovcih pri Brežicah in pridno kožuha. Okoli pol desetih pa je prišel pred pod, kjer se je vršilo to delo, 18 letni Gašparin Jože iz Mihaelovc; tudi on je hotel kožuhati. Skupina fantov pred podom pa ga je ustavila in posebno 25 letni Požar Alojz iz Mihaelovc je zahteval, naj gre domov spat. Gašparin pa se je temu odločno uprl, nakar ga je Požar zgrabil in vrgel. Med prepiranjem in pred padcem pa je Gašparin v naglici pograbil kuhinjski ali žepni nož ter zabodel Požarja v desno stran hrbta, da se je nezavesten zgrudil. Po zločinu je Gašparin pobegnil. Težko ranjenega Požarja so njegovi prijatelji prepeljali s kolesom na njegov dom, ker pa se ni zavedel, so ga odpeljali z vozom v banovinsko bolnico v Brežice. Ranjencu je dežurni zdravnik takoj nudil prvo pomoč. Njegovo stanje je zelo resno, ker so precej ranjena pljuča. V bolnici pa upajo, da mu bodo rešili življenje, a posledice gotovo ne bodo izostale. Gašparina so orožniki aretirali in izročili sodišču, kjer ga čaka zaslišena kazen.

Iz Celja

c Nacionalno Celje je svečano počastilo spomin kralja Mučenika. Sokolski društvi Celje-matica in Celje I sta priredili v soboto zvečer v nabito polni veliki dvorani Narodnega doma žalno komemoracijo za viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Navzoči so bili komandant pešadije general g. Čedomir Stanojlovič iz Maribora, oficirski zbor, v zelo velikem številu pripadniki Sokola v kroljih in v civilu z znaki, zastopniki nacionalnih organizacij in nekaterih uradov ter mnogo drugega nacionalnega občinstva. Ob obeh straneh odra sta zavzela mesto Sokola v kroju z župnim in društvenim praporom. Mešani zbor Celjskega pevskega društva je zapel Aljažev psalm »Po krivem preganja sovražnik me silini«. Nato je br. prof. Janko Orožen v tehtnem in globoko zasnovanem govoru prikazal lik in veliko delo blagopokojnega kralja ter podčrtal bodoče veliko poslanstvo slovanstva. Navzoči so počastili spomin blagopokojnega kralja s klici »Slava!«, nato pa so vzkliknili Nj. Vel. kralju Petru II. Mešani zbor CPD je zapel Biničkova »Večnaja pamjati«. Svečanost je zaključila izredno učinkovita alegorija, ki je predstavljala Oplenec ter združeno vojsko in sokolstvo v obrambi kralja in domovine, sledeč idealom in ciljem velikega kralja. V nedeljo ni bilo v Celju uradnih komemoracij, žalna služba božja je bila samo v pravoslavni cerkvi, kjer se je dopoldne poleg predstavnikov in oficirskega zbora zbrala velika množica nacionalnega občinstva in pripadnikov Sokola.

Umri je v soboto za kresjo št. 16 v Celju 64letni upokojeni železničar Anton Rajnš. V celjski bolnici je umrl v petek 62letni kurjač Štefan Gadžič iz Lok pri Trbovljah, v soboto pa 12letni sin pekovskega pomočnika Stanko Rozman iz Zavadne pri Celju.

Nesreča ne počiva. V škalah pri Konežah je padla 16letna viničarjeva hčerka Vida skorjančeva z nekega vozčka in si zlomila desno ključnico. V škalah pri št. Pavlu pri Prebodu si je 16letni posestnik povzročil sinček Jostp Sopotnik doma pri padcu z mizmi desno roko v komolcu. Te dni je padel železniški prag na 44letnega železniškega zvančnika Josipa Majcna iz Kresk na pri Teharju in mu zlomil levo nogo. Ko se je peljal 40letni rudar Ferdinand Smoj iz Kozjeva v petek popoldne s kolesom v št. Vid pri Planini, je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Ponesrečenici se zdravi v celjski bolnici.

Jugoslavija: Amater 0:0. Na Glaziji je bila v nedeljo popoldne odigrana podsvetna prvenstvena tekma med celjsko Jugoslavijo in trboveljskim Amaterjem. Gostje so v tehničnem pogledu prekašali Jugoslavijo in so igrali pošteno, nji-hov napad pa je bil premalo povezan in ni imel zanesljivih strelcev. Jugoslavija je igrala solidno, napad pa ni pokazal mnogo kombinatorskega znanja. Najboljša dela obeh moštev sta bili odliči obrambi. Prvih 20 minut je bila igra izenačena, potem pa je imel Amater do odmora nekaj več od

igre. Kljub številnim akcijam na obeh straneh pa žoga ni našla v mrežo. V drugem polčasu je bila igra v glavnem zopet izenačena in živahnejša nego v prvem polčasu, oba napada pa sta se kljub lepim prilikam zmanj trudila, da bi potresla mrežo nasprotnika. Sodil je točno in objektivno g. Skalar iz Ljubljane. Prvenstvena tekma mladlin Jugoslavije in Atletično se je končala neodločeno s 3:3 (2:1).

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 10. oktobra katoličani: Francišek Borg.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Velike norosti
Kino Sloga: Požar nad Anglijo
Kino Union: Domovina
Kino Siska: Duet
Kino Moste: Hajduk Janošik in 3 žurnali

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, in Mr. Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Izpod rite

Gospod urednik! Kaj bi rekli o tujem državljanu, ki je zaslužil pri nas težke milijone in jih znal spraviti čez mejo, pa se mu ni zdelo vredno zaprositi za naše državljanstvo? To mu ni kazalo, pa tudi potrebno se mu ni zdelo, ker je lahko tudi brez našega državljanstva spravil naš denar. Ko so se pa časi izpremenili in ko je zavohal nevarnost od tve strani, si je brž preskrbel neke v podeželski občini domovinsko pravico, za katero je plačal bomo dvajset jurčkov. Zdjaj si bo seveda preskrbel še naše državljanstvo, če bo mogel, in vse bo lepo v redu.

Kaj bi rekli, pravim, o takem človeku, če bi živel med nami? Marsikaj bi lahko rekli, ne rečemo pa ničesar, ker smo potrpežljivi tako, da nas lahko tepe, komur se zljubi. Naši hrbiti vse preneso.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 10. oktobra: zaprt

Torek, 11. oktobra: zaprt. (Gostovanje v Celju: Žene na Niskavuoriju)

Sreda, 12. oktobra: Izsiljena ženitev. Ljubzen-zdravnik. Red Sreda

Četrtek, 13. oktobra: Potopljeni svet. Red B

Petek, 14. oktobra: zaprt

Sobota, 15. oktobra: žene na Niskavuoriju Red A

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 10. oktobra: zaprt

Torek, 11. oktobra: Gejša. Premierski abonma

Sreda, 12. oktobra: zaprt

Četrtek, 13. oktobra: Na sinjem Jadranu. Red Četrtek

Petek, 15. oktobra: Ljubavni napitek. Premiera. Premierski abonma. Gostuje tenorist Christi Solari

Sobota, 16. oktobra: Trubadur. Gostovanje ge. L. Karene. Izven. Znižane cene od 30 d'n navzdol.

Donizetti: Ljubavni napitek. Prihodnja premiera v naši operi bo v petek 14. t. m. V režiji in pod taktirko ravnatelja Polića se bo pela slavna italijanska opera »Ljubavni napitek«, delo skladatelja Donizettija. V glavni tenorski partiji nastopi odlični gospe italijanski tenor Christi Solari. Adani poje ga. Ribčeva. Dalka Mara — ravnatelj Betetto, Bricora — g. Janko, Gianetto — gđica Barbičeva in vojaka — g. Hovstad. Delo polno najlepših arij ima povsod največji uspeh tudi še danes. Premiera bo za premierski abonma.

Iz Maribora

Zrtev neprevidevnega kolekarsja je postala 60letna Marija Pele pred svojo hišo 80 na Meljski cesti 14. Neki kolekar je pridrel v divjem tempu po cesti proti Sv. Petru in jo podrl na tla. Za žrtev se ni zmenil in je drvel naprej. Peletova je obležala na cesti, nakar so jo prenesli na njen dom, kjer so ugotovili, da ima počeno lobanjo. Poškodbe so precej resne.

Zopet prometna nesreča v Počehovi. Davi ob pol 9. se je pripetila na državni cesti v Počehovi težka prometna nesreča. Takrat se je namreč peljal na kolo proti Mariboru 48letni poštar od Sv. Marije ob

DNEVNE VESTI

Elektrifikacija naše države. V Sarajevu se je pričel v soboto kongres Zveze električnih central naše države. Tajnik inž. Marković je poročal, da znaša proizvodnja električne energije v Jugoslaviji 900 milijonov kilovatnih ur in da se znatno povečala, ker so se zboljšale gospodarske razmere. Vse kaže, da se bo še letos proizvodnja električne energije dvignila pri nas na eno milijardo kilovatnih ur. V splošnem pa Jugoslavija glede elektrifikacije še daleko zaostaja za drugimi državami. Zato nam je nujen potreben zakon o elektrifikaciji, prilagojen našim razmeram. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva določitev načela zakona o pospeševanju električne ekonomije Jugoslavije, odnosa o elektrifikaciji, dokler pa tega zakona ne dobimo, naj se odloča o vseh načelnih vprašanjih elektrifikacije v sporazumu z zvezo. Upoštevajoč težkoče s takojšnjo in popolno odpravo trošarine na električno energijo, prosil Zveza, da se vsaj redvidra sistem trošarine in njena višina ter da se omogoči uvedba blok-tarif. V okviru obstoječih zakonskih predpisov naj se Zveza električnih podjetij pripravi na prisilno združevanje vseh električnih podjetij v državi.

Konferenca vseh gospodarskih zbornic. Trgovski ministri inž. Kabalin se je mučil večeraj v Novem Sadu, kjer je izjavil, da se sestane danes v Zagrebu z zastopniki gospodarskega in da bo v kratkem sklic konferenco vseh gospodarskih zbornic, na kateri se bodo obravnavala pretežna vprašanja našega gospodarstva. Nadalje je izjavil, da pripravila v sporazumu s finančnim ministrom in Narodno banko osnutek zakona o bankah, samoupravnih hranilnicah in menjalnicah. V kratkem bo odredena revizija strokovnih gospodarskih odborov v trgovinskem ministru, v katero pridejo zastopniki gospodarstva.

Večerni trgovski tečaj na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«. Ljubljana, Dobreborska cesta št. 15. Redna predavanja prične v ponedeljek dne 10. t. m. Poučuje se knjigovodstvo, trgovsko-obrtno računstvo, korespondenca, pisarniška dela, trgovstvo z naukom o menicah, stenografija, strojeopisje, nemščina itd. ter na željo tuji jeziki. Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov. — Redno vpisovanje še traja. — Pojasnila in novi prospekti na razpolago.

Trgovinska pogodba z Nemčijo. V Beogradu so se pričela trgovinska pogajanja z Nemčijo. Da bi ne nastal posledek, je bila podaljšana dosedanja trgovinska pogodba do konca tekočega leta. Na pogajanjih bodo določena glavna načela nove pogodbe, potem se bodo pa pogajanja nadaljevala in zaključila v Berlinu. Z našo delegacijo odpuštujejo v Berlin na povabilo nemškega gospodarskega ministra dr. Funka naš trgovski ministri inž. Kabalin. Nemski listi poročajo, da so zdaj uklenjeni ukrepi, ki jih je bila sklenila naša vlada v dneh velike politične napetosti v Evropi. Zdej je zopet dovoljen v Nemčijo uvoz naših sirovin, zlasti rude. — Betonirana cesta Zagreb-Brežice. V petek je bila izročena prometna nova betonirana cesta od Podsuseda do Samobora. Od Zagreba do Podsuseda je bila cesta dograjena že lani. Zdej bodo gradili cesto naprej do Brežic in dalje do Brežice.

DVODNEVNI IZLET V TRST 15. in 16. oktobra. Z avtobusom Din 78.—, z avtomobilom Din 60.—, z mototokiom Din 30.—, z avtobusom v Trst — Gorico Din 115.—, za člane brez doplačila, novi člani Din 20.—, enkrat za vselej. Prijave najkasneje do 10. oktobra do 12 ure dopoldne pri TOUREX SLOVENIA, Ljubljana, Masarykova c. 12.

Posebni znamki Jadranske straže ne bo. Za 20 letnico zgodovinskega dogodka, ko je zavrhala naša zastava na naših ladjah, je hotelo pošto ministrstvo izdati posebne znamke z doplačilom, ki bi šlo v korist Jadranske straže. Naknadno je pa ministrstvo sporočilo izvršnemu odboru JS, da ne more dovoliti posebnih znamk, ker so se jeli množiti protesti domačih in tujih filatelistov, češ, da pri nas prepogosto izdajamo priložnostne znamke z doplačilom. Letos smo izdali že dve vrsti takih znamk, v kratkem pa prideva v promet še dve vrsti, odobreni že prej.

Prvi jugoslovanski parnik v San Franciscu. Od 23. avgusta do 2. septembra je stal pred San Franciscom zasidran naš parnik »Zver«. To je bil prvi jugoslovanski parnik, ki je prišel v pristanišče San Franciscu in zato je razumljivo, da je zbudil veliko zanimanje med našimi izse-

ljenci. Ogledalo si ga je nad 5000 izseljen- cev. Mnogi so plakali in poljubljali našo zastavo na parniku.

KINO SLOGA — TEL. 27-30

Danes ob 16. in 21. uri

Požar nad Anglijo

Monumentalni velefilm iz zgodovine borbe za nadvlado Španije nad Anglijo

Čarivanje gumbov. Finančni ministar je izdal tolačenje, da se morajo gumbi cariniti kot galanterijski izdelki, če so izdelani iz materiala, ki so zanj v tarifi predvideni galanterijski izdelki.

Maks Kurbos, naš baletnik, član velike baletske družbe v Franciji, je odpo- toval pretekli četrtek v Severno Ameriko, kjer bo družba po vseh velikih mestih pri- rejala predstave in se vrne šele poleti pri- hodnjega leta. V družbi deluje kot ena prvih plesalk tudi hrvaška plesalka Mia Co- rak-Slavenska. Tudi naš Maks Kurbos na- stopa v solističnih vlogah ter uživa ugled odličnega baletnika.

Sokoli! Posečajte in podpi- rajte Sokolski kino v Šiški!

Zahvala. Vsem, ki so se spomnili mo- jega jubileja. Prisrčna hvala! Ravatelj Josip Christof.

Tujski promet v Hrvatskem Primorju. Med vsemi letovišči Hrvatskega Primorja je imel letos največ gostov Rab. V prvi polovici leta je bilo na Rabu 12.193 gostov. V vsem Hrvatskem Primorju in Gorskem Kotaru je bilo pa 25.555 gostov. V prime- ri z lanskim letom je bilo letos 2213 gostov več.

Beg mikrobov. Roparski roman? Roparski je, vendar nič romanu ni po- dobnost ta zadeva, kajti mikrobi (baci, bakterije) so povsod. Tudi v ustih med zobmi. Saj kar prežijo na ugodno priliko, da bi uničili zobe. Redna nega zob s Chlorodontom prežene mikrobe iz ust. Toda le stalna nega varuje zobe pokvare. Chlorodont sju- traj — Chlorodont predvsem zvečer! Potem ostanjejo zobje zdravi! Domači proizvod.

Izvoz našega tobaka. V splitsko pri- stanšče je priplul v petek parnik »Plav- niki«, ki bodo nanj natovorili 10.000 bal ali okrog 250.000 kg tobaka. Ta tobak so kupili pri nas Francozi. V kratkem pa pri- spe v Split še en parnik, ki bo odpeljal okrog 300.000 kg tobaka na Poljsko.

Nov grob. Včeraj je umrla v Ljublja- ni zasebnica ga Antonija Petrovič, roje- na Tomšič, mati inž. Srečka Petroviča. Pogreb bo jutri ob 16. izpred mrtvaške ve- že na Vidovdanski cesti. Bodi ji lahka zemlja, prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

Begnamino Gigli bo pel v Zagrebu. Slavni italijanski tenorist Begnamino Gigli je bil nedavno operiran, ker je predebel in je hotel dobiti slioko postavbo. Operacija se je posrečila in Gigli res ni več tako debel kakor je bil. V Zagreb pride v maju pri- hodnjega leta. Zdej odpuštuje v Ameriko, kjer bo pel v Metropolitan operi v New Yorku.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu 25, v Splitu in Dubrovniku 22, v Sarajevu in na Rabu 19, v Zagrebu 18, na Visu 17, v Mariboru 16,4. v Ljubljani 16,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,6, temperatura je znašala 8,4.

PREDNAROČILO

Mikarjevih spisov le do 15. 10. 1938 v pisarni Slovenskega planinskega društva, Ljubljana, Aleksandrova 4/L

Po nesreči ustrelili svojega prijatelja. V vasi Zavrje pri Vrapcu je bil v soboto ponoči ustreljen 16letni Josip Ovcarič. Ustrelil ga je po nesreči z lovsko puško njegov prijatelj Slavko Švevit. Fant je ka- zal prijateljem svojo puško, ki se je nam- krat sprožila in šibe so zadele švevita v prsi.

Poškodovanec. V bolnico so snoči prepeljali ključavničarskega mojstra Ob- laka Franca iz Zg. Logatca, ki je padel s strehe in se močno poobil. Na Mirju so se včeraj med igro stegli solariji. Med pre- tem je eden udaril Ivana P. s palico po obrazu in ga težje poškodoval na levem očesu. Delavca Tomaža S. je snoči nekdo pretepel v gostilni; dobil jih je po glavi in po životu.

Iz Ljubljane

— Iz Stavine gibanje. Kakor navadno, je postalo tudi letos jeseni stavbno gibanje živahnije. Če bo vreme vsaj nekoliko ugodno, bo letos stavbna sezona trajala do konca leta. Pred tedni so začeli zidati dve trinadstropni hiši v Cigaletovi ulici. Prva, ki je še pod streho, je last drogerije »Salus« in jo zida podjetje Mavrič, druga pa zida podjetje V. Battelino Advokatski komori. Po zasidranju ploškov sta obe stavbi približno enako razsežni, a hiša Advokat- ske komore bo nižja približno za pol eta- že, da bo med sosedno novo in na drugi strani med staro, ki je nekoliko nižja, pri- meren prehod. Tudi druga hiša bo še le- meren pod streho, čeprav zidajo še komaj prtiliče, ki bo obločeno z naravnim kam- nom. Na Miklošičevi cesti med Zadržno in gospodarsko banko in dr. Pogačnikovo hi- šo so davi delavci začeli odkopavati vr- to zemljo; na lepi parceli, ki je v rami- ci škoda, da je nezazidana, bodo menda še letos spravili pod streho večjo hišo. Po načrtih bi naj stala na tej parceli štirinad- stropna hiša, vendar še ni zanesljivo, da- to davi odobren. Baje bo dovoljeno zida- ti samo prtilično poslopje, kakršno je v Františkanski ulici. Na Miklošičevi cesti je strmen stavbni sistem in zakaj mora ostati prav tam škrbina, ni znano.

— Iz Polovica Strme poti brez razsvetlje- va. Stanovalci hiš ob Strmi poti se prito- žujejo, da je že tri tedne polovica te ulice zavita v pravo egiptsko temo. Na eni strani ima Strma pot živo mejo, na drugi strani pa sadno drevje, tako da tudi prave dnevnice svetlobe nima. Ponoči je pa ze- lo pomanjkljiva električna razsvetljava. To je neprijetno zlasti zdej, ko so noči že dol- ge. Zato prosijo občinsko upravo, naj po- skrbi, da bodo pregorele žarnice zamenja- ne z novimi.

— Iz Sadnega sejma v Ljubljani ne bo. »Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljub- ljani«, nam glede na naš članek »Sadna letina v Sloveniji«, objavljene dne 5. t. m. sporoča, da se sklepi SVD glede prireditve sadnega sejma v Ljubljani ne bodo mo- gli izvršiti. Vsi deli se letine je bil odvis- podružnic in producentov tako majhen, da bi zamisljena prireditev ne uspela, zato le- tos sadnega sejma v Ljubljani ne bo.

— Iz Krasen program v kinu Slogi. Po- leg danes aktualnega filma »Požar nad Anglijo«, v katerem je predoben zgodov- niški porast Anglije kot veslele na morju, predvaja kino Sloga od danes naprej pre- krasen dopolnilni film »V kraljevstvu gla- bec«. V tem filmu nam predvaja eden izmed najslavnejših ameriških orkestror, ki šte- je nad 150 godbenikov z virtuozno dovr- šenostjo Lisztovo rapsodijo in druge zna- menite skladbe. Ta film predvaja eno najboljših glasbenih del sodobne filmske produkcije in bo vsak, ki ga bo videl in slišal, imel nepopisen užitek. Sloga si je kot glasbeno društvo stavila za svojo na- logo seznaniti občinstvo z lepimi glasbeni- mi filmi, ki bodo vedno igrali kot uvod k drugim rednim filmom. Na ta način hoče Sloga vršiti svoj glasbeno vzgojni program tudi potom svojega kinematografa. V to svrhu je zaključila Sloga za to sezono ce- lo vrsto muzikalnih filmov, v katerih se predvaja po najboljših in znamenitih or- kestrih Schubertove, Lisztove, Griegove, Čajkovskega skladbe ter dela drugih ska- dateljev. Tekoči program Sloga priporoča- mo čim najširšim krogom občinstva, zlasti pa ljubiteljem glasbe.

— Iz Večerni kuharski tečaj za gospe, ki se hočejo izpopolniti v kuhanju, se prične 18. oktobra. Prijave v »Zvezni gospodinj- je«, Gradišče 14, do 15. oktobra dnevno od 16. do 17.

— Iz Šentjakobčani otvorijo letošnje se- zono s Kraigherjevo »Školjko«, katero so že pred desetimi leti uprizarili z lepim uspehom in jo ponovili preko desetkrat. Pepino bo igrala ga E. Wrischer-Petrovič- čeva, Olga ga Pučljeva, Strelova ga Bu- čarjeva, Maksa g. Hanzlič, Tonina g. Ko- šak, dr. Lubina g. Gnidovec, dr. Podboja g. Weber. Opozorjamo že sedaj na otv- ritveno predstavo.

— Iz Bolničarke in bolničarji B. O. Rdeče- ga križa v Ljubljani so vabljeni, naj se udeležijo predavanja, ki bo jutri ob 19.15 v sobi na Starem trgu 19-I. Predaval bo g. dr. Franta Mls. Ker je predavanje važno, je za vse člane B. O. obvezno! Načel- stvo.

— Sokol I bo imel 31. redno glavno skupščino v četrtek 27. t. m. ob pol 20. v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru z dnevnim redom, ki je objavljen na dru- števni oglasni deski. Članstvo vabimo, da se udeleži te skupščine. Zdravo! Uprava.

— Iz Združene gledališki igralcev sek- cija Ljubljana bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo 16. t. m.

— Iz Novodošlo državne srečke prodaja menjalnice Ketcher & Turk.

— Iz Prijet žepar. Pri izstopanju iz vla- ka na glavnem kolodvoru je snoči začutil Ivan Lupša iz Ljubljane, da mu nekdo po- sega v žep, kjer je imel denarnico. Lupša je žeparja zgrabil za roko in ga tudi ob- držal, čeprav se mu je skušal iztrgati. Bil je mladenič, ki je govoril samnemoško in ki je pozneje na stražnici izjavil, da se pi- še Kurt Timmermann, doma iz Wurtenber- ga. Sumljivega potnika so spravili v za- por.

Velik požar v Solčavi

Pogorele so trem posestnikom hiše in gospodarska poslopja

Celje, 10. oktobra. Zna planinska letovišarska vas Sol- čava je vsa pod vtisom groze, ki jo je do- živelo prebivalstvo v pretekli noči, ko je hotel požar uničiti vso vas. V noči od ne- delje na ponedeljek okrog pol ene je za- čel goreti hlev posestnika Poličnika po domače Kautmana pri vzhodu v Solčavo. Ogenj so najbrž zanetili možje, ki so pre- nočili v hlevu in tam tudi kadili. Zaradi vetra se je požar naglo širil in kmalu je zajel stanovanjske hiše in gospodarska poslopja treh posestnikov Poličnikov. Vse tri hiše so bile zidane, dva sta bili kriti s škodljami, tretja pa z opeko.

Na kraj požara so prihiteli solčavski gasilci z motorno brizgalno in kmalu je bila tudi vsa vas na nogah. Tudi prebi- valci so se lotili gašenja. Splošno razbur-jenje se je še povečalo, ko je motorna brizgalna odpovedala. Gasilci in vaščani

so poiskali posode in zaletli nositi vodo. Okrog 2. zjutraj sta prispeli še gasilski četi iz Luč in iz Ljubnega z motorami. Sreča v nesreči je bila, da je bila četna stanovanjska hiša v vrsti gorečih poslo- pij zidana in krita. To so pridno polivali z vodo in posrečilo se jim je požar ome- jiti, da se ni razširil na vso vas. Prebival- stvo je v paničnem strahu nosilo opremo iz hiše in spravljalo živino na varno, ker se je balo, da ne bo mogoče preprečiti ka- tastrofe.

Ogenj je popolnoma uničil tri hiše in gospodarska poslopja posestnikov Polični- kov, zgorale so tudi 4 svinje. Ostalo živi- no so pravočasno rešili. Kakor čujemo sta bila dva posestnika le delno zavarova- na, tretji sploh ne. Gašenje je trajalo vso noč. Do jutra se je gasilec posrečilo ogenj omejiti in preprečiti neizogibno ka- tastrofo.

Gostovanje gospe Kunčeve-Milanov v Tosci

Predstava je bila krasna, obisk pa zelo slab

Ljubljana, 10. oktobra. Snoči smo imeli drugo gostovanje sla- vne jugoslovanske pevke ge. Zinke Kun- čeve Milanove, umetnice z odr Metro- politanske opere v New Yorku. Pela nam je veliko partijo Tosce. Izkazala se je kaj- pak zopet veliko umetnico, tehnično do- skrajnosti odlično pevko velikega, izjem- no krasnega glasu. Zela je ves večer pri- srčne tople ovacije publike, ki se je za- vedala, da uživa kreacijo svetovne kva- litete. Zlasti silen dojem je dosegla umet- nica z molitvijo v 2. dejanju. Sprožila je aplavz, ki se dolgo ni mogel ustaviti.

Tudi ostali solisti so dali svoje najbolj- še in tako smo imeli zopet enkrat ope- ro predstavo, o kateri lahko rečemo, da je bila v solističnem pogledu odlična. Zna- na izvrstna igralska in pevka ustvaritev je Primožičev Scarpia, glasovno zmago- vit in čudežno svež vzlic preveliki za- poslenosti je bil Franclov Mario Cava- radossi, prav dober, glasovno prijeten in igralsko povsem ustrežljiv Zupanov cer- kovnik Nov je bil Dolničarjev Angelotti, za prvi nastop zadosten, dasi glasovno šib- bak in nejasen v izgovoru. Naj ne poza- bi, da igra gospoda konzula! Prav dober je Joška Rusa Soletta in Perkov ječar. Zakaj na oltarju v 1. dejanju ne gore

sveče in je ves tedeum s premajhno mno- žico še vedno medel, dasi je zdej vsaj zaključek že boljši, ne razumem. Zvonovi v 3. dejanju so docela odpadli.

Ne razumem pa tudi preveč čudnega dejstva, da je bila predstava s tako iz- jemno, svetovno priznano veliko umetni- ko nezadostno obiskana. Kje je ostala naša imovita inteligenca, ki ima polna usta zahtev za našo opero? Snoči, ko je imela priliko slišati in videti prvovrstno pevko evropskega in ameriškega slovesa ter vobče lepo predstavo, je ni bilo. Ali je bila kriva visoka vstopnina? Ali je bila kriva nedelja? Morda bi bili res primer- nejši dnevi za tako gostovanje med ted- nom, ko je Ljubljana vsa doma in ne na izletih. — Vsekakor se naša muzikalna in denarna inteligenca snoči ni izkazala. Pri- šli pa so zvesti mali in srednji ljudje, in danes se lahko ponašajo, da so slišali pev- ko, ki ji z navdušenjem in ljubeznijo plo- skajo ter jo obšipajo s cvetjem New York, London, Pariz itd. V Ljubljani ni prešla niti ene drobne cvetke! Tudi to je značil- no za našo malo, strašno dolgočasno Ljub- ljano, ki je in hoče menda vzlic nebič- nikom ostati — dolga vas

Fr. G.

BSK še vedno krepko vodi

V včerajšnjem ligaškem kolu so vsi beograjski klubi zmagali — Ljubljana je morala Sarajevčanom odstopiti točko

Ljubljana, 10. oktobra. Včerajšnja sportna nedelja je bila popol- noma v znamenju nogometa. Ligaši so od- igrali kompletno kolo, podsestavno prven- stvo pa je bilo nekoliko okrnjeno, ker so vse tekme v Mariboru in na Jesenicah odpadle.

V ligaški skupini je bilo največje prese- nečenje v Zagrebu. Državni prvak Hašk je imel v gostih Jedinstvo. Slednje je že prejšajo nedeljo sigurno premagalo našo Ljubljano. Tokrat je ponovno potrdilo svo- jo dobro formo, razen tega pa je imelo srečo, da je našleto na izredno slabo raz- položenega nasprotnika. Se preden so se domači dobro zavedli, so Beograščani že vodili s tremi goli naskoka. Po odmoru so gostje povišali na 4:0, na kar je Hašk znižal na 4:1, malo pred konec igre pa je Jedinstvo postavilo končni presenetljivi rezultat 5:1 v svojo korist. Hašk je zaradi poraza padel na 3. mesto v tabeli, Beograj- čani pa so si uvrstili položaj v sredini lestvice, kjer delajo družino Hajduku.

Ljubljani prede letos slaba. Včeraj je igrala doma nasproti Slaviji. Čeprav so gostje nudili vse prej kakor dobro igro, domači niti takemu nasprotniku niso mo- gli odvzeti obeh točk in so se morali za- dovoljiti z remisom. Moštvo Ljubljane je si- cer dober del igre prevladovalo na 'gr- šču, vendar nikakor ni znal spraviti žoge v nasprotno mrežo. Enajstotica boleha že dalje časa na impotentnem napadu, ki po- polnoma pozablja, da brez strelor ni go- lov. Dokler bo trajala v napadalni vrsti taka neodločnost, bo Ljubljana stalno v nevarnem pasu na koncu lestvice in se bo morala težko boriti za obstanek v ligi. Moštvo je nujno potreben dober trener in zrejši igralci. Rezultat 0:0 pomeni za sarajevske goste nepričakovan uspeh.

V Beogradu sta oba domača kluba be- ležila popoln uspeh. Bask ni dolgo pustil v dvomu nasprotnika iz Skoplja in je do 22. minute drugega polčasa šestkrat po- tresel mrežo Gradjanskega. Šele potem so gostje prišli nekoliko do sapa in do konca znižali rezultat na 6:2. Tudi gost iz Ze- muna je moral priznati premoč prestoln- čnega zastopnika BSK. Do odmora je Spar- ta še dokaj dobro vzdržala pritisk in me- njala strani z enim samim golom v mreži.

V drugi polovici so Beograščani stalno na- padali in z lahkoto zmagali 4:0. BSK stoji zdej z 12 točkami krepko na čelu le- stvice in vse kaže, da bomo v njem imeli jesenskega prvaka.

Tudi četrti zastopnik Beograda, Jugo- slavija, je svojega nasprotnika premagal, čeprav ni igral doma. Varaždinska Slavija je zgubila igro že pred odmorom, ko so go- stje vodili 3:1. Po odmoru se je morala Jugoslavija braniti in ji je le s težavo uspelo obdržati zmago v razmerju 4:3. Beograščani so si z dvema pridobljenima točkama znatno popravili položaj in za- vezujemo 2. mesto na lestvici. Več sreče kakor Hašk je imel drugi zagrebški ligaš Gradjanski, ki je gostoval v Splitu. Pri Gradjanih je zlasti zadovoljil špiš, ki ga stara poškodba menda nič več ne ovira. Bil je nosilec skoraj vseh napadov in je tudi ustrelil edini gol dneva. Izredna ob- ramba Gradjanskega je onemogočila Haj- duku vsa prizadevanja za zenačenje. Zma- ga Zagrebčanov je bila zaslužena, ker so se pokazali kot mnogo boljše celota.

Prvenstvena lestvica kaže po 6. kolu na- slednje lice: BSK 12 točk, Jugoslavija 10, Hašk 9, Gradjanski (Z) 8, Bask 7, Hajduk 6 (11:7), Jedinstvo 6 (13:14), Gradjanski (S) 5, Slavija (S) 4, Ljubljana 3, Slavija (V) 1 (9:16), Sparta 1 (3:17).

V podsaveznem I. razredu je Reka v Kranju presenetljivo premagala tamonje moštvo s 3:1, vsi ostali nasprotniki pa so si razdelili točke. V Ljubljani je jesenški Kovinar igral z Marsom 3:3, Jadran s Hermesom 2:2, v Celju pa Jugoslavija z Amaterjem 0:0.

V lahkostetskem dvoboju med Celjem in Concordio v Zagrebu, so zmagali Za- grebčani s 54:49 točkam, vendar je pri Celjanih manjkali njihov najboljši atlet Goršek. Pri tekmovalju je Kotnik postavil na 3000 m nov jugoslovanski rekord 8:55,4.

Priredbovalje

Miro ima šest let, Ivo pa pet. Miro pravi: »Mislil, da bo sosedova mačka kmalu mlade dobila.«

»Nemogoče,« reče Ivo.

»Zakaj ne bi bilo mogoče?« se začudil Miro.

»Zato,« pojasni Ivo, »ker je mačka ma- ček, — gospodje pa ne rode.«

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej

Najmanjši znesek 5 Din

Sveže najfinejše norveško ribje olje iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani se priporoča bludim in slabotnim osebam.

Nepremočljive Hubertuse

trčnokte in vse vrste dežnih plaščev, oblek, perila i. t. d. najboljši nakup pri

PRESKER,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

KLIŠEJE

ENO

VEČERJAVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej

Najmanjši znesek 4 Din

JABOLKA

žlahtna, od 20 kg naprej raz- pošilja Posestvo »Grič«, Mari- bor.

30.M.

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

brez prahu

KOKS, SUHA DRVA

I. POGAČNIK

Bohoritova 5 — Telefon 20-59

24. L.

Makulturni nanir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafijeve ulice šte. 5

I. OREHI

letošnji, tanke lupine, 50 kg

Din 340.—, jedra bela 10 kg

Din 250.— franko voznina, raz- pošilja G. Drechsler, Tuzla.

2391

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej

Najmanjši znesek 5 Din

STAVENO PARCELO

ob Tržaški cesti v Mariboru

proda Oset, Orožnova 6. 31.M.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena, dobra mama, stara mama, sestra, gospe

Višnja gora zbira svoj muzej

V njem bodo zbrani spomeniki nekdanje slave in veličine tega 460 let starega mesta

Višnja gora, 9. oktobra. Odkar je dobila Višnja gora prvi izletniški in smučarski dom na Polzevem, odkar je bilo zgrajeno v Višnji gori najmodernejše kopališče na Dolenjskem in odkar je bila Višnja gora uradno proglašena za turistično prometno kraj, so nastopili za njo boljše časi. Odpadli so tako ukoreninjeni in zastareli nazori, da Dolenjska nima pogojev in možnosti za razvoj tujeskega prometa. Dan za dnem, posebno pa ob nedeljah in praznikih, prihajajo na Polzevo in poleti v višnjegorsko kopališče številni izletniki, ki se zadovoljni vračajo domov, ker so spoznali, da je tudi na Dolenjskem mogoče preživeti svoj odih.

A Višnja gora hoče nuditi svojim gostom poleg telesnih ugodnosti nekaj duševnega užitka. Ni ga kraja v naši domovini, ki bi bil tako znan in za katerega bi se ljudje toliko zanimali, kakor ravno za Višnjo goro. Saj pa je tudi zgodovina tega 460 let starega mesta tako burna in zapletena, da mora vsakega zanimati in da bi zbrali vse spomenike nekdanje slave in veličine na enem kraju in jih napravili ljudem dostopne, so se mestni predstavniki odločili, da osnujejo mestni muzej. Zgodovinskega materiala je v Višnji gori še obilo, čeprav ga je bilo veliko odneseno drugam, nekaj pa ga je še stasoma propadlo, ker ljudje niso dovolj pazili nanj. Kljub temu pa ga je ostalo še toliko, da si moremo ustvariti precej točno sliko o nekdanjih Višnjanih.

Prav bogat je mestni arhiv, ki sega v prve počette mesta. Zlasti je zanimivo sedstvo, ki izpričuje, da so bili Višnjani strogi sodniki, ki niso poznali šale. Pogoste so bile smrtni obsodbe in celo v primerih, ki kar presenečajo. A sodniki so pri vsakem obsojenju naglašali, naj bo »v strašen vzgled vsem hudočelcem«, kajti okrog Višnje gore je v času tovarniškov kar mrgolelo roparjev, ki so v klanecu Stehanu čakali svojih žrtev. Zato so jim Višnjani tako trdo stopali na prste. Še danes se pozna kraj, kjer so stale slavne višnjegorske vislice. Okrog njih so ljudje napletli toliko grozovitih pripovedi, da bi marsikateri domačin ponoči ne šel za noben denar mimo njih. Sodili so menda Višnjani javno. Ohranjena je še palica, s katero so razglašali razsodbe. Je kak meter dolga, lepo izrezljana in ima debel ročaj. Na njej so privezani trakovi različnih barv, katerih vsaka je pomenila do-

ločno kazen. Pri sodbi je držal sodnik palico v roki in ko je izrekel obsodbo, je potisnil odgovarjajoči trak navzgor, dvignil palico in razsodba je bila razglašena.

V mestnem arhivu so tudi razni odluki Ferdinanda I. in Marije Terezije, listine cesarskih poslancev na usnjeni koži z znamenitimi cesarskimi pečati in shranjene v lesenih etuijih. Iz arhivov spoznamo gospodarsko in kulturno življenje Višnjanih katerim se je neprimerno bolje godilo kakor njihovim današnjim potomcem. Mestni očetje so znali tako dobro gospodariti, da je imelo mesto do 80.000 goldinarjev premoženja, to je skoraj več, nego je bilo vse mesto vredno. Zato ni bilo treba Višnjanom plačevati ničesar, ampak so celo dvakrat na leto poredili pojedino, katere se je zastojni udeležilo vse mesto.

Med mestnimi zanimivostmi je tudi starodavna zastava z grbom Turjaških grofov. Zastava je vsa preluknjana od francoskih krogel, ko sta 16. septembra 1813. general Rebrowič in polkovnik Milutinovič pri Višnji gori premagala Francoze. Iz francoskih časov izvira tudi boben, ki ga pa še danes uporablja občinski sluga, kadar poziva Višnjane k raznim dolžnostim. Ne baš majhna znamenitost je tudi višnjegorski »učen polž«, o katerem trdi pripovedka, da so ga dobili hrabri Višnjani v zahvalo, ker so v bojih z Atilo rešili življenje nekemu beneškemu plemiču. Kadar so mestni očetje zborovali ali izrekli sodbe, se smatrali za nekaj zvišenega, če so vsi zborovalci pili iz polzeve lupine. Prvotna lupina se je sicer neznano kam izgubila, zato pa so dali mestni očetje izdelati drugo, ki je tudi zelo stara in sploh nekaj edinstvenega pri nas.

Veliko je še raznih zanimivosti, še več se jih bo pa gotovo našlo, ko bo vse urejeno. Mestno starešinstvo je za muzej določilo sobo v mestni hiši, kjer so shranjeni omenjeni predmeti. Dalo bo napraviti nekaj starinskega pohištva, potem bo pa muzej uredilo tako, da bo dostopen obiskovalcem. Višnjegorski muzej ne bo v ponos samo mestu, temveč bo tudi velikega splošnega pomena. Saj bo s tem omogočen dostop do važnih zgodovinskih dokumentov, ki so ležali zapravljeni po zabojih in propadali. Muzej bo pa nova privlačna točka tudi za izletnike, ki jih zanima preteklost tega starodavnega mesta.

pričelo. Vsak dan ga izrpaajo nad 200 barilov.

Ta uspeh je dal tudi drugim delniškim družbam pobudo, da so jelo vrtati na dnu struge več rolov. Najprej so morali zabiti v dno struge 12 m dolge pilote, da so mogli nanje postaviti vrtnice stroje. Razen tega so morali zgraditi poseben podij, na katerem stoji pomožno poslopje. Do globine 1.800 m je rov zaprt, potem pa segajo 100 m naprej odprtine. Razen petroleja črpaajo iz rova tudi mnogo naravnega plina, ki ga prestrežajo in industrijsko izkoriščajo.

Z migreno se da zaslužiti

Nekateri veliki ameriški listi so objavili nedavno tale oglas: Isčemo najhujšo migreno sveta. Ženske s hudo migreno, ki so si zaman prizadevale rešiti se te bolezn, lahko dobe trajno zaposlitev. Visoka odškodnina zagotovljena.

V večini vseh možnosti in rekordov ni bilo nič čudnega, če so iskali tudi najhujšo migreno. Oglas je izšel 15-krat v 35 listih. Tajinstveni inserent je dobil vsak dan

mnoogo prijav in v kratkih oglasih je obveščal javnost, koliko žensk se je prijavilo in kdaj bodo tekmovalke izbrane. In res so bile mnoge ženske pozvane, naj izpolnijo zelo obširno vprašalno polo in prilože svoje fotografije. V ameriški reklamni brez fotografij nič ne gre. Končno so izbrali deset najlepših in najhujši migreni podvrženih žen in jih pozvali, naj pridejo na kliniko neke ameriške tovarne za zdravlila.

Šele tam so tekmovalke zvedele, da bodo morale služiti za javno demonstracijo uspešnosti zdravilnega sredstva proti migreni. Pogoj niso bili slabi. Poleg vse oskrbe dobivajo tekmovalke po 50 dolarjev tedensko in sicer najmanj skozi šest mesecev, ko se pogodba s podjetjem avtomatično konča. Po potrebi se pa lahko pogodba podaljša največ na štiri leta. Po tem času si tovarna sama jamči, da bo pregnala migreno tudi najlepši ženi. Razen javnih demonstracij na tovarniški kliniki in sanatoriju morajo angažirane lepoticke dati na razpolago tudi svoje fotografije in sodelovati v vseh drugih primerih reklame ter biti celo na razpolago tovarni odnosno njeni bolnici, ko prideja enkrat na mesec krožna potovanja z najlepšimi ženskami, ki jih muči migrena.

Poveljniki nemške oborožene sile

Adolf Hitler — Maršal Göring — Generali Brauschitz, von Reichenau, List in Keitel

Vrhovni poveljnik nemške armade je Adolf Hitler. Malo je pa verjetno, da bi on dejansko nastopal kot tak v primeru vojne. Nemška armada bi bila v vojni pod poveljstvom treh mož — mornarica bi imela svojega poveljnika, letalstvo svoje- ga, suhozemska vojska pa svojega. Najvišji vojaški dostojanstvenik Nemčije je zdaj maršal Göring, vrhovni poveljnik le-

Hitler

taštva. Zdi se pa, da bi stal tudi on v primeru vojne ob strani. Kljub svojemu visokemu položaju Göring nikoli ni bil član generalnega štaba. Njegov položaj sloni na karieri, ki jo je napravil kot aktivni, častnik. Leta 1918 je izstopil razočaran iz vojske kot kapetan. Pod novim režimom je pa postal takoj general in tako je preskočil vse vrstne čine. Njegovo naglo imenovanje za armadnega generala in maršala je bilo bolj ocenitev njegovega organizatoričnega dela v nemškem letalstvu, nego čisto vojaške nadarjenosti. Bistveno drugačna je bila kariera vr-

Brauschitz

hovnega poveljnika suhozemske vojske generala Waltherja von Brauchitscha. Ta 56 letni častnik visoke, košene postavbe je kot ustvarjen za vojaškega poveljnika. Bil je v kadetnici, služil je pri pešpolku in pozneje pri topništvu v pruskim gardah. Postal je adjutant polka in čez ne-

kaj let je bil dodeljen generalnemu štabu, kjer je ostal ves čas svetovne vojne. Ob koncu vojne je bil major. Po vojni je bil v vojnem ministrstvu v oddelku za izveščanje rekrutov. Potem je postal poveljnik ene izmed topniških edinic, dovoljenih Nemčiji po versajlski pogodbi. Kot polkovnik je bil načelnik štaba 6. divizije in šef oddelka za izveščanje rekrutov v vojnem ministrstvu. Leta 1931 je postal generalmajor, leto dni pozneje pa inšpektor topništva. Leta 1933 je prevzel po Blombergu vrhovno poveljstvo vojske v vzhodni Prusiji. Zanj je poveljeval 4. armadnemu zboru s sedežem v Leipzigu. Na tem mestu je ostal, dokler ni bil poklican na mesto vrhovnega poveljnika nemške armade. To mesto je zavzel pred njim general von Fritsch. Brauchitsch velja za močja izrednih vojaških sposobnosti.

Skoraj prav tako velik sloves uživa sedanjí poveljnik 4. armadnega zbora general Walther von Reichenau. Tudi on je bil v kadetnici, služil je pri topniškem polku pruskim gard, med svetovno vojno je bil pa dodeljen generalnemu štabu. Nosi monokel in človek bi ne verjel, da je star že 54 let, tako je še svez in mladosten. Po razsulu stare armade se je pridružil kot kapetan državni brambi. Postal je major in služil je v štabu III. divizije. Po zmagi hitlerizma je deloval večinoma v štabu, potem je pa postal šef važnega oddelka v ministrstvu za državno brambo, iz katerega se je pozneje razvil vojni ministrtvo. L. 1935 je postal general in poveljnik 7. armadnega zbora v Münchenu, potem pa 4. armadnega zbora v Leipzigu.

Tretji najuglednejši, vojaški dostojanstvenik je general Walther List, poveljnik 2. armadnega zbora. Star je 58 let in je najstarejši med visokimi vojaškimi dostojanstveniki. Služil je pri pehoti; leta 1908 je bil dodeljen generalnemu štabu, kjer je ostal do konca svetovne vojne. Potem je vstopil v državno brambo najprej kot poveljnik pešpolka, pozneje pa kot štabni oficir. Kmalu je pa prišel v ministrtvo državne brambe kot šef oddelka za izveščanje rekrutov, kjer je ostal do leta 1933, ko je postal poveljnik 4. divizije in končno 4. armadnega zbora.

General Wilhelm Keitel je zdaj načelnik vrhovnega poveljstva armade. Ta vojaška oblast je bila ustanovljena po nedavnem odstopu generala Blomberga. To je bolj administrativna funkcija, toda Keitelova vojaška kariera ga upravičuje k aktivnemu poveljstvu. Moč visoke postavbe, strogo vojaškega nastopa je general Keitel v svoji stroki temeljito podkovan. Star je 56 let. Kot 19letni mladenič je vstopil prostovoljno v vojsko in v začetku svetovne vojne, ko mu je bilo 32 let, je bil kapetan in poveljnik baterije. Večinoma je pa služil pri generalnem štabu v državni brambi, najprej kot inštruktor slavne akademije v Hannoveru, pozneje pa kot poveljnik raznih topničarskih edinic. V letih 1929 do 1931 je bil šef organizacijskega oddelka vojnega ministrtva. Potem je pa po vrsti služil v armadnem poveljstvu in v administraciji. General Keitel nosi kratke brčice, dočim so njegovi kolegi gladko obriti.

Vojaški talent v mlajši generaciji je generalmajor Hermann von Hann-cken. Ta brumni častnik zavzema poleg visokega položaja v štabu še funkcijo komisarja Göringove štiriletk. Rojen je bil leta 1890, dovršil je kadetnico, bil je častnik pruskim gard, pozneje pa posebnega polka v Oldenburgu. Odlikoval se je na bojišču in leta 1917 je bil dodeljen generalnemu štabu. Ob koncu vojne je bil kapetan. Po vojni je služil v državni brambi v štabu, končno pa v vojnem ministrtvu.

Göring

Drugi iz mlade generacije je Fritz Loeb, 44 letni generalmajor. Tudi on je moč štiriletk kot komisar za sirovine in obenem član generalnega štaba. Med svetovno vojno je služil pri pionirjih, po vojni pa večinoma pri konjenici. V maju 1933 je postal major generalnega štaba.

Vsi ti močje so v aktivni službi in so znani javnosti. To pa seveda še ne pomeni, da bi bili v primeru vojne na vodilnih mestih. V Nemčiji se je skoraj vedno pojavil izza kulis vodilni mož, kadar je narodo potreboval. V začetku svetovne vojne razen ozkega kroga ljudi ni nihče ni česar vedel o Hindenburgu ali Ludendorfu. Tudi zdaj bi najbrž nihče ne mogel

Keitel

imenovati, močja za kulisami, nihče bi ne mogel povedati, kdo se bo pojavil v primeru potrebe, razen morda edinega moža in sicer generala von Fritscha, po smrti Ludendorfa in Hansa von Seeckta najodličnejšega vojaškega dostojanstvenika Nemčije. Von Fritsch se je po moral pod pritiskom razmer umaknil in iz zdravstvenih ozirov je stopil v pokoj. To pa ne pomeni, da ne bo reaktiviran, če bo treba. Tudi Hindenburg se je bil oficijlno umaknil iz zdravstvenih ozirov, v resnici se je bil pa sprl s cesarjem, a ta ga je navzlic temu poklical nazaj skoraj neposredno po izbruhu svetovne vojne.

Aha!

»Ali smem z vašo gosposkično hčerko na izprehod?« vpraša gospod mater svoje prijateljce.

»Zelo mi je žal, toda tega vam ne morem dovoliti.« odgovori gospa.

»In zakaj ne? Ali mi morda ne zaupate?«

»Narobe! Popolnoma vam zaupam.«

»Torej svoji hčerki menda ne zaupate.«

»Tudi njej zaupam. Le obema skupaj ne!«

Nova palača Poštne hranilnice v Beogradu

Eno najmonumentalnejših poslopij v naši državi — Stroški so znašali okrog 58 milijonov dinarjev

Ljubljana, 10. oktobra. Poštna hranilnica v Beogradu se je preselila v svojo novo stavbo v ulici Kralja Aleksandra in od 10. oktobra dalje v njej posluje. Pred začetkom dnevnega poslovanja, ob 7.30 je bila opravljena pred zbranim osebjem kratka molitev za srečni začetek poslovanja, a nato se je začelo poslovanje in interno delo.

Zidanje nove, prekrasne stavbe Poštne hranilnice se je začelo dne 10. marca 1935, a končano je bilo 10. oktobra 1938. Zgradba Poštne hranilnice hkrati z onim delom, ki je namenjen za pošto ministrtvo, spada v vrsto največjih in najmonumentalnejših zgradb v naši državi. Zgradba zavzema površino 4600 m², a njena kubatura znaša okrog 130.000 m³.

Poštna hranilnica ima 50 pisarn, 9 dvoran vsako veliko okrog 200 m², 3 velike dvorane, vsaka od njih obsega okrog 500 m² blagajniško dvorano z vhodom in s 35 blagajniškimi okenci, velikost njena je okrog 800 m², trezor s površino okrog 130 m², 4 garaže in ogromen prostor na podstrešju.

Del stavbe, ki je določen za pošno ministrtvo ima 161 pisarn, 14 dvoran, vsaka okrog 80 m², 2 brzojavni dvorani, vsaka s površino okrog 400 m², 1 brzojavno dvorano s površino okrog 650 m², 14 skladišč, 2 stanovanji za služe, kotlarno z 20 kotli in s površino okrog 100 m², strojno dvorano s površino okrog 230 m², skladišče za prenos s površino okrog 200 m², 4 delavnice itl.

Dolžina hodnika v stavbi je okrog 1 1/2 km.

Stavba ima 3 sklonišča proti zračnim napadom za okrog 150 ljudi.

Velike dvorane za blagajnico, za brzojav, za čekovni oddelek, hranilni promet, knjigovodstvo in trezor se ventilirajo umetno. Ventilacija je tako urejena, da v poletju osvježuje zrak v teh prostorih.

Zaradi hitrejšega poslovanja je instalirana zračna pošta, tekoči trakovi, naprava za prenašanje brzojav, dvigala, ki spajajo oddelke z blagajniškimi okenci itl.

Razen tega je tudi 5 osebnih dvigal.

Za stavbo je bilo izdanih: za groba dela okrog din 17.300.000.—, za notranji omet okrog din 3.200.000.—, za okna in vrata okrog din 8.000.000.—, za kanalizacijo in druga manjša dela okrog din 1.500.000.—, za končna dela okrog din 14.000.000.—. Razen tega je bilo izdanih za razne instalacije okrog din 12.000.000.—, za opremo pa okrog din 1.500.000.—. Skupni izdatki so torej okrog din 58.000.000.—.

Ce odračunamo stroške za instalacije in opremo, velja cela zgradba kakih 44 milijonov din.

Stavba je zidana po izkušnjah največjih poštih hranilnic na svetu, tako glede razporeda prostorov, kakor tudi glede uporabe tehničnih pomožnih sredstev. Veliko število blagajniških okenc v glavni dvorani, smotrna razporeditev okrog te osrednje blagajniške dvorane in najmodernejša tehnična sredstva za pospeševanje poslov (dvigala, pnevmatične cevi, tekoči trakovi, telefoni itl.) omogočajo dvakrat, trikrat hitrejši postopek pri čekovnih, hranilnih, lombardnih in drugih vplačilih in izplačilih. Tako se bo za stranke znatno skrajšal čas čakanja v blagajnici Poštne hranilnice. Pri tem se seveda nudi publiki ves komfort, kakor ga nudijo svoji publiki poštne hranilnice in druge velike banke v glavnih mestih zapadne Evrope.

Zaradi njene monumentalnosti, lepote in tehnične ureditve, naj bi novo zgradbo Poštne hranilnice posetili tudi ljudje, ki nimajo direktnih poslovnih zvez s Pošno hranilnico.

Uradne ure so v Poštni hranilnici vsak delavnik od 8 do 14 ure, blagajnica pa je odprta za stranke od 8 do 13 ure.

Gazolinov stolp v reki

Po najnovejših izkušnjah in metodah so v strugi reke Mississippi blizu St. Jamesa v severoameriški državi Louisiana na tihem izvirali prvi navpični rov, po katerem bodo črpali petrolej. Rov je globok 1.800 m in pridobivanje petroleja po njem se je že

71

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

V visokem denarnem svetu so se jeli zanimati za častihlepne Herzogove cilje. Ta drzni podjetnik je rastel visoko nad množico in smelo se je povzpela na vrhove, kjer se je pošteno držalo v skupini nekaj polbogov, brez ugovora odločujočih o vrednosti javnega denarja. Ta neugnanost novo došlega držneža je razjezila denarne mogotce in s tem je bil njegov polom tajno že sklenjen.

Iz nerazumljive nerodnosti Herzog ni želel udeležiti velikih pariških bančnih zavodov v svojem novem podjetju. Od trenutka, ko njegovo podjetje ni več prinašalo dobička gospodarjem borze, je bil že v naprej obsojen.

Nekoga jutra, ko so se Parižani prebudili, so videli vse stene mesta pokrite z ogromnimi plakati, oznanjujočimi emisijo delnic družbe »Credit Universel«. Sledila so imena upravnih svetnikov, sama znana imena, med katerimi je bilo tudi princ čvo ime.

Med njimi so bili nosilci velikega križca Častne legije, bivši državni svetniki, prefekti, živiči zdaj zasebno življenje. Cel zbor osebnosti, ki naj bi zaslepile javnost. Toda med njimi je imela vsaka vsaj majhen sumljiv madež.

To je bila bomba za poslovni svet! Princ Panin,

zet gospe Desvarennesove, je upravní svetnik »Credit Universel«. To je torej dobro podjetje. Ljudje so prihajali vpraševati gospo, ki je bila vsa v zadregi, ker je morala izbirati med svojo hčerjo in zetom. Hočeš nočeš je morala hvaliti novo podjetje, če ni hotela razgaliti svojega zeta. Dolgo pa ni oklevala, ker je bila preveč poštena in značajna. Kmalu je jela odgovarjati ljudem, da je podjetje srednje in na vse načine si je prizadevala odvrti ljudi iz svoje okolice tudi od najmanjših vpisov.

Vpisovanje je prineslo veliko razočaranje. Velike banke so zavzele sovražno stališče, denarni mogotci so ostali nezaupljivi. Herzog je spravil skupaj nekaj milijonov z malimi vpisi. Vratarji in kuharice so mu prinesli svoje prihranke. Pobrál je ves zaslužek in vse prihranke ljudi. Zaman je ponavljal svoje pozive in reklamo v gospodarskih listih; izgovorjeno je bilo geslo, ki je mahoma pristrgilo špekulaciji peroti.

Potem so se pa jeli širiti tudi zlobne govornice. V ta namen so porabili Herzogovo nemško poreklo in bankirji so si šepetali, da je cilj podjetja »Credit Universel« izključno politika. Tu gre samo za ustvaritev denarnih pisarn v vseh delih sveta, da bi se z njihovo pomočjo še bolj razširila industrija za Reno. Razen tega bi pa mogla Nemčija v zadnjem trenutku v primeru vojne rabiti posojila in tu bi bil takoj pri rokah »Credit Universel«, da bi ponudil častihlepni velesili potrebne kredite.

Herzog pa ni bil mož, ki bi se dal streti brez odpora. Napel je vse sile, da bi dvignil svoje podjetje. Na borzi je dal prodati mnogo nepodpisanih delnic in jih znova pokupiti po svojih ljudeh. Tako je ustvaril okrog podjetja umetno vrvenje. Čez nekaj dni so te delnice poskočile, podprte samo z držno Herzogovo borzno igro in povpraševanje po njih je bilo veliko.

Princ, ki ni poslušal nobenih nasvetov in ki je slepo verjel svojem družabniku, se ni nadejal nobenih zlih posledic. Bil je prepričan, da je vse v najlepšem redu. Povečal je še sijaj svojega doma in živel zares kraljevsko.

Mihelinina prizanesljivost ga je navdajala s pogumom. Nič več se ni premagoval, zdela se mu je, da lahko opusti vso pozornost, ki jo je dotlej še izkazoval svoji mladi ženi. V hiši v ulici Mailloot sta se Sergej in Ivanka vsak dan sestajala. Cayrol je bil tako zaposlen z izjalovljenimi novimi Herzogovimi špekulacijami, da ni mogel paziti na svojo ženo. Sicer ji je pa itak brezmejno zaupal. Kakor vse nezveste žene, je bila tudi Ivanka s svojim možem ljubezna in nežna, Cayrol je pa videl v tem samo nove dokaze ljubezni. Usodna strast, zanetna po Sergeju v srcu mlade žene, jo je vedno bolj prešinjala. Zdal se ni mogla več odreči pregrešni sreči, ki jo je uživala v Paninovem naročju. Čutila se je zmerno vsega, samo da bi ne izgubila svojega ljubčka.

Zaklepala sta se v temni sobi hišice, kjer sta

sedela po cele ure objeta, omamljena in zatopljena v svojo srečo.

Zaspana v brezskrbnost sta na krilih ljubavne opojnosti nerada pozdravljala uro ločitve. Ivanka je bila že izrešla strašne besede:

— O, ko bi bila prosta... ! In snovala sta narčte. Skupaj odstopujeta na bregove Luganskega jezera, tam najameta vilo vso v zelenju, polnem sveže sence in brez konca bosta uživala sladkosti svoje vroče ljubezni, svoje nerazdružne zveze. Ona je bila vročernjejša od njega in zato si je znala še bolj živo pričarati pred oči ta višek blaženosti.

Večkrat je dejala: Kdo naju zadržuje? Odpotujva skupaj!

Sergej je bil pa pameten in previden. V trenutkih najburnejše strasti je znal pomiriti Ivanko in jo spraviti k pameti.

— Čemu to? Mar ne pripadava drug drugemu? Toda mlada žena mu je jela očitati, da je nima tako rad, kakor ona njega. Mar bi mogel sicer mirno prenašati misel, da si jo deli s Cayrolom? Ona je že sita neprestanega pretvarjanja, ki jo silijo vanj okoliščnosti. Mož ji je postal predmet groze in mora mu lagati, prenašati mora njegove nežnosti, čeprav se ji gnusijo.

Sergej jo je pa vedno sladko pomiril in s poljubom pripravil do tega, da se je z vsem strinjala.

Ta čas se je pa zgodilo nekaj važnega.